

UNIVERZITA PARDUBICE

FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

Tereza Jarošová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Komparace daně z příjmů ze závislé činnosti v České republice
a ve Velké Británii
Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Tereza Jarošová**
Osobní číslo: **E21433**
Studijní program: **B0488A050001 Hospodářská politika a veřejná správa**
Specializace: **Finanční správa**
Téma práce: **Komparace daně příjmů ze závislé činnosti v České republice a Velké Británii.**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je identifikovat hlavní rozdíly v obsahu základu a konstrukce daně a následné srovnání daňového zatížení zaměstnanců v České republice a Velké Británii.

Obsah:

- Konstrukční prvky daně z příjmů fyzických osob v České republice a Velké Británii.
- Zdanění příjmů ze závislé činnosti fyzických osob v České republice a Velké Británii.
- Aplikace problematiky na modelových příkladech.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

LYMER, Andy a Lynne OATS, 2022. TAXATION – POLICY AND PRACTICE. 29th edition. Fiscal Publications. ISBN 978-1-906201-65-4.
MARKOVÁ, Hana, 2023. Daňové zákony 2023. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-80-271-3551-6.
NERUDOVÁ, Danuše. Daňová politika v Evropské unii. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Daně. ISBN 978-80-7552-682-3.
RINDOVÁ, Iva a Jana ROHLÍKOVÁ. Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2022. ANAG, 2022. ISBN 978-80-7554-353-0.
VANČUROVÁ, Alena a Hana ŽÍDKOVÁ. Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer, 2022. ISBN 978-80-7676-362-3.
VANČUROVÁ, Alena. Zdanění osobních příjmů. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-263-7.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. František Sejkora, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji:

Práci s názvem **Komparace daně z příjmů ze závislé činnosti v České republice a ve Velké Británii** jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 17. 04. 2024

Tereza Jarošová 2024

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce panu Ing. Františku Sejkorovi, Ph.D. za vlídný přístup, rady a doporučení, které mi z jeho strany v průběhu psaní bakalářské práce byly poskytnuty.

ANOTACE

Bakalářská práce se zaměřuje na daňové zatížení poplatníků ze závislé činnosti v České republice a Velké Británii. První dvě kapitoly se věnují popisu jednotlivých daňových systémů, konstrukčních prvků daně a dalších základních informací potřebných k výpočtům v kapitole třetí. Součástí této kapitoly jsou modelové příklady výpočtu mzdy pro minimální mzdu, průměrnou mzdu a nadprůměrnou mzdu v České republice a Velké Británii. V závislosti na těchto výpočtech je v závěru každé podkapitoly zahrnuta komparace zdanění zaměstnance s příslušnou mzdou a konečné srovnání je provedeno prostřednictvím efektivní sazby daně a efektivního zdanění.

KLÍČOVÁ SLOVA

Daň, daňový systém, daň z příjmů, daň z příjmů fyzických osob, závislá činnost, sazby daně, daňové zatížení, efektivní sazba daně, efektivní zdanění, Česká republika, Velká Británie.

TITLE

Comparison of income tax from dependent activity in Czech Republic and Great Britain.

ANNOTATION

The bachelor's thesis focuses on the tax burden on dependents in the Czech Republic and Great Britain. The first two chapters are devoted to the description of individual systems, structural elements of the tax and other basic information needed for the calculations in the third chapter. Part of this chapter are model examples of wage calculation for minimum wage, average wage and above-average wage in the Czech Republic, but also Great Britain. Depending on these calculations, a comparison of the employee's taxation with the relevant salary is included at the end of each subsection, and the final comparison is made according to effective tax rates and effective taxation.

KEYWORDS

Tax, tax system, income tax, personal income tax, dependent activity, tax rates, tax burden, effective rate, effective taxation, Czech Republic, Great Britain.

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ.....	10
SEZNAM TABULEK	11
SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK	12
ÚVOD.....	13
1 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	14
1.1 Pojem daň	14
1.2 Dělení daní	15
1.3 Konstrukční prvky daně v České republice	16
1.3.1 Daňové subjekty	16
1.3.2 Předmět daně.....	17
1.3.3 Osvobození od daně.....	18
1.3.4 Základ daně.....	18
1.3.5 Odpočty na dani	19
1.3.6 Sazby daně	20
1.3.7 Slevy na dani.....	21
1.4 Ostatní informace.....	23
1.4.1 Daňové zvýhodnění na děti v České republice	23
1.4.2 Sociální a zdravotní pojištění.....	24
1.4.3 Zdaňovací období a daňové přiznání k dani z příjmů.....	25
1.4.4 Správa a zajištění daně.....	25
2 DAŇOVÝ SYSTÉM VELKÉ BRITÁNIE.....	26
2.1 Dělení daní	26
2.2 Konstrukční prvky daně ve Velké Británii	27
2.2.1 Daňové subjekty	27
2.2.2 Předmět daně.....	29
2.2.3 Osvobození od daně.....	29
2.2.4 Základ daně.....	30
2.2.5 Odpočty od základu daně.....	30
2.2.6 Sazby daně	30
2.2.7 Slevy na dani a příspěvky	31
2.3 Ostatní informace.....	32

2.3.1	Sociální a zdravotní pojištění.....	32
2.3.2	Zdaňovací období a daňové přiznání k dani z příjmů.....	34
2.3.3	Správa a zajištění daně.....	34
3	PRAKTICKÁ ČÁST	35
3.1	Výpočet mzdy – minimální mzda.....	35
3.1.1	Zdanění v České republice.....	35
3.1.2	Zdanění ve Velké Británii.....	38
3.1.3	Komparace zdanění zaměstnance s minimální mzdou v České republice a Velké Británii.....	39
3.1.4	Efektivní zdanění	41
3.2	Výpočet mzdy – průměrná mzda.....	42
3.2.1	Zdanění v České republice.....	42
3.2.2	Zdanění ve Velké Británii.....	45
3.2.3	Komparace zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice a Velké Británii.....	46
3.2.4	Efektivní zdanění	48
3.3	Výpočet mzdy – nadprůměrná mzda	49
3.3.1	Zdanění v České republice.....	49
3.3.2	Zdanění ve Velké Británii.....	53
3.3.3	Komparace zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice a Velké Británii.....	55
3.3.4	Efektivní zdanění	57
	ZÁVĚR	59
	POUŽITÁ LITERATURA	61

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Struktura příjmů rozpočtu České republiky	14
Obrázek 2: Příjmy veřejného sektoru Velké Británie	26

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Dělení přímých daní.....	15
Tabulka 2: Dělení nepřímých daní.....	16
Tabulka 3: Dílčí základy daně.....	19
Tabulka 4: Stanovení dílčího základu daně podle § 6.....	19
Tabulka 5: Sazby daně v Kč.....	20
Tabulka 6: Slevy na dani v Kč.....	21
Tabulka 7: Schéma výpočtu slevy na dani.....	24
Tabulka 8: Výše sociálního a zdravotního pojištění.....	24
Tabulka 9: Dělení daní ve Velké Británii.....	27
Tabulka 10: Tabulka počtu kritérií pro rezidenta Velké Británie.....	28
Tabulka 11: Tabulka počtu kritérií pro nerezidenta Velké Británie.....	28
Tabulka 12: Pásma daňových sazeb v £.....	31
Tabulka 13: Osobní slevy na dani v £.....	31
Tabulka 14: Tabulka výhod pro 1.-3. třídu pojištěnců.....	33
Tabulka 15: Měsíční zdanění zaměstnance s minimální mzdou v České republice v Kč.....	36
Tabulka 16: Roční zúčtování daně zaměstnance s minimální mzdou v České republice v Kč.....	37
Tabulka 17: Minimální mzda za hodinu pro daný věk ve Velké Británii v £.....	38
Tabulka 18: Roční zdanění zaměstnance s minimální mzdou ve Velké Británii v £.....	39
Tabulka 19: Komparace zdanění zaměstnance s minimální mzdou v České republice v Kč.....	39
Tabulka 20: Komparace zdanění zaměstnance s minimální mzdou ve Velké Británii v £.....	40
Tabulka 21: Efektivní zdanění pro minimální mzdu v České republice a Velké Británii.....	41
Tabulka 22: Měsíční zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice v Kč.....	43
Tabulka 23: Roční zúčtování daně zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice v Kč.....	44
Tabulka 24: Roční zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou ve Velké Británii v £.....	45
Tabulka 25: Komparace zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice v Kč.....	46
Tabulka 26: Komparace zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou ve Velké Británii v £.....	47
Tabulka 27: Efektivní zdanění pro průměrnou mzdu v České republice a Velké Británii.....	48
Tabulka 28: Měsíční zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice v Kč.....	51
Tabulka 29: Roční zúčtování daně zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice v Kč.....	53
Tabulka 30: Roční zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou ve Velké Británii v £.....	55
Tabulka 31: Komparace zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice v Kč.....	55
Tabulka 32: Komparace zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou ve Velké Británii v £.....	56
Tabulka 33: Efektivní zdanění pro nadprůměrnou mzdu v České republice a Velké Británii.....	57

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

£	Značka britské libry
ČR	Česká republika
HMRC	Her Majesty's Revenue & Customs
Kč	Značka koruny české
NINO	National insurance number
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PAYE	Pay As You Earn
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
ZTP	Zvlášť těžké postižení
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem

ÚVOD

Daň je v penězích vyjádřená hodnota, kterou ekonomické subjekty, ať už sami poplatníci nebo plátcí daně za sebe, nebo zmíněné poplatníky, odvádějí do rozpočtu státu. V každodenním životě se ekonomické subjekty setkávají s různými druhy daní, ale tou nejtypičtější, kterou odvádí každý pracující zaměstnanec, je daň z příjmů.

Důležité je rozlišit daň z příjmů z nezávislé činnosti a daň z příjmů ze závislé činnosti. Nezávislou činností je myšlena činnost podnikatelů, kteří jsou také známi jako osoby samostatně výdělečné činné neboli OSVČ. Daň z příjmů ze závislé činnosti je hodnota spojená se zaměstnanci, kteří jsou zaměstnání u jednoho či více zaměstnavatelů během kalendářního roku v pracovním poměru na základě pracovní smlouvy.

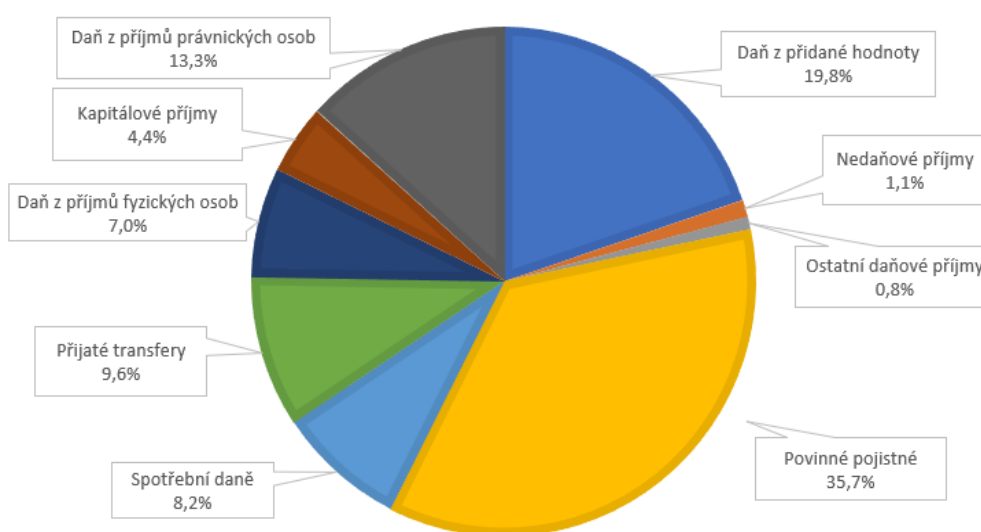
Bakalářská práce je zaměřena na závislou činnost, jelikož většina poplatníků má příjmy z tohoto druhu činnosti. Daňové systémy České republiky a Velké Británie jsou odlišné nejen ve výpočtu daňové povinnosti nebo pojistného, ale i uplatňováním slev a příspěvků. První dvě kapitoly bakalářské práce se soustředí na jednotlivé konstrukční prvky daně, jimiž jsou daňové subjekty, předmět daně, sazby daně, odpočty a slevy na dani a další. Pojistné je také jednou z důležitých podkapitol z důvodu jeho odlišného výpočtu a odvodu ve sledovaných zemích.

Praktická část se skládá ze tří modelových příkladů, kde je použita minimální, průměrná a nadprůměrná výše hrubé mzdy pro oba státy. Tyto příklady se liší uplatňovanými slevami, o které si poplatník může snížit svou daňovou povinnost. Výpočet v modelových příkladech zahrnuje výpočet daňového zatížení, výši odvodu na pojistném, výpočet čisté mzdy, ale i vysvětlení uplatnění, či neuplatnění slev na dani. Po části zaměřené na výpočty následuje komparace hodnot, které byly v předešlé části vypočteny. Jedná se o podíl pojistného hrazeného zaměstnancem, vypočtené daně a čisté mzdy na hrubé mzdě v jednotlivých státech, ale i mezi sebou vzájemně.

Závěr každého z příkladů je doplněn o skutečné zatížení osob ze závislé činnosti. To je v modelových příkladech vypočteno prostřednictvím efektivní sazby daně a efektivního zdanění. Skrze tyto ukazatele lze procentuálně vyjádřit, jaké má poplatník daňové zatížení, což je cílem této bakalářské práce.

1 DAŇOVÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

Celkové příjmy do státního rozpočtu dosahují hodnoty 1 928 mld. Kč. Nejvýznamnějším příjmem rozpočtu České republiky, jak vyplývá z Obrázku 1, jsou daně, vedle nich jsou to také poplatky, místní poplatky, povinné příspěvky do státních fondů a další. Daní nemusí být pouze ten příjem, který ve svém názvu obsahuje slovo daň, ale může to být například i již zmíněný poplatek. Na Obrázku 1 lze vidět, že nejvýznamnější platbou do rozpočtu je povinné pojistné, které činí 36 % z celkových příjmů. Mezi další významné položky patří daň z přidané hodnoty, daň z příjmů právnických osob a přijaté transfery. Jednotlivé daně jsou dílčími příjmy do státního rozpočtu, ale jako celek převyšují částku povinného pojistného.

Obrázek 1: Struktura příjmů rozpočtu České republiky

Zdroj: vlastní zpracování dle (Státní rozpočet, 2023)

1.1 Pojem daň

Daň podle Vančurové je **povinná, zákonem stanovená platba, která plyne do veřejného rozpočtu**. Je více méně v **pravidelných intervalech** (většinou za tzv. zdaňovací období) placena poplatníky na základě **nenávratného principu** a bez **ekvivalentního protiplnění**. Daně jsou upraveny ve specifických zákonech, které upravují jejich problematiku a z jejichž názvu ve většině případů pochopíme, o jakou daň se jedná.

Právní úprava vybraných daní:

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

- Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí
- Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční a další

Obdrženou platbou nevzniká ekonomickým subjektům nárok na vrácení zaplacené částky podle **nenávratného principu**. Neekvivalentní je daň proto, že za částku, kterou ekonomický subjekt přispěje do rozpočtu, neobdrží protihodnotu ve výši poskytnuté platby. Jedná se o **předem stanovenou platbu**, která je **neúčelová**, protože nelze předem určit, co bude z vybraných finančních prostředků financováno. Takto zaplacená daň se stane součástí celkových příjmů rozpočtu státu. (Vančurová, 2022, str. 1-3)

1.2 Dělení daní

Daně lze klasifikovat z různých hledisek. Mezi jedno z hlavních dělení daní v České republice se řadí dělení **podle vazby na důchod poplatníka**, tedy na daně přímé a nepřímé. Dále lze daně v České republice dělit podle veličiny, ze které je daň vybírána (z majetku, ze spotřeby, z důchodu či příjmu), podle klasifikace OECD, daňovým určením podle toho, do jakého rozpočtu daně putují a podle mnoha dalších možností členění. (Kubátová, 2018)

Přímé daně jsou viditelnější a adresnější, jelikož se týkají konkrétních osob, které je platí ze svého důchodu. Na rozdíl od daní nepřímých tato daň nemůže být přenesena na jiný subjekt, jelikož není součástí cen statků a služeb. Týká se konkrétního poplatníka, který ji musí uhradit. Po splnění podmínek jednotlivec musí odvést určitou část svých příjmů do rozpočtu. Tyto daně se dále dělí na daně z příjmů a daně majetkové, viz Tabulka 1.

Tabulka 1: Dělení přímých daní

Přímé daně	
DANĚ Z PŘÍJMŮ	Daň z příjmů fyzických osob
	Daň z příjmů právnických osob
DANĚ MAJETKOVÉ	Daň z pozemků
	Daň ze staveb
	Daň silniční

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová, 2022)

Nepřímé daně nejsou tak viditelné, jelikož jsou zakomponovány do cen jednotlivých statků a služeb. U těchto daní se rozlišuje pojem poplatník a plátce, na rozdíl od daní přímých, kde je pouze poplatník. Poplatník je osoba, která daň zaplatí a plátce je ten, kdo daň odvede. Daň je přenesena na druhý subjekt zaplacením částky včetně nepřímé daně u statku či služby. Subjekt, na který je daň převedena, musí být plátcem daně z přidané hodnoty a tuto daň za poplatníka odvede do veřejného rozpočtu. Nepřímé daně lze dále dělit na univerzální a selektivní, jak je vyobrazeno v Tabulce 2. Také tyto daně se dále dělí. (Vančurová, 2022)

Tabulka 2: Dělení nepřímých daní

Nepřímé daně		
UNIVERZÁLNÍ	Daň z přidané hodnoty	
SELEKTIVNÍ	Daně spotřební	Daň z minerálních olejů
		Daň z piva
		Daň z vína a meziproductů
		Daň z lihu
		Daň z cigaret a tab. výrobků
	Energetické daně	Daň ze zemního plynu
		Daň z pevných paliv
		Daň z elektřiny
	Cla	

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová, 2022)

1.3 Konstruktivní prvky daně v České republice

Konstruktivní prvky daně určují, v jaké míře bude daň na jednotlivce dopadat. Daň není možné určit bez základních prvků, které musí být vymezeny. Jedná se o daňový subjekt, předmět daně, sazbu daně a základ daně za zdaňovací období. To jest období, ve kterém se daň stanoví. Ostatní konstruktivní prvky slouží k doplnění informací při výběru daní. Tyto prvky nejsou nutné pro výpočet, ale spíše stanovení částky daně komplikují. (Vančurová, 2022)

1.3.1 Daňové subjekty

Daně provázejí lidstvo už z dávné historie, kdy bylo stanoveno, kdo byl daň povinen platit a kdo odvádět panovníkovi či církvi. Daňové systémy se v současnosti vyznačují

všeobecností. To znamená, že v dnešní době musí platit daň například i církve, která dříve tuto povinnost neměla. V dalších odstavcích budou definovány osoby, které daň musí zaplatit (poplatníci) a které ji musí za sebe nebo i poplatníka odvést (plátcí). (Vančurová, 2022)

Poplatník je definován v § 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Jedná se o daňový subjekt, který je povinen odvádět daň sám. Poplatníci mohou být daňoví rezidenti či nerezidenti České republiky.

Podle § 2 odst. 2 zákona o dani z příjmů jsou **daňovými rezidenty** České republiky osoby, které mají trvalé bydliště na území České republiky nebo se zde obvykle zdržují. Bydlištěm se pro účely ZDP nerozumí místo, které má poplatník zapsané v občanském průkazu, ale místo, kde se zdržuje a má stálý byt. (Vychopeň, 2020) Podle § 2 odst. 4 se může jednat i o osoby, které na našem území pobývají alespoň 183 dní v kalendářním roce. Daňová povinnost rezidentů se vztahuje na příjmy plynoucí ze zdrojů z tuzemska, ale i zahraničí.

Podle § 2 odst. 3 zákona o dani z příjmů jsou **daňovými nerezidenty** České republiky osoby, které se na území České republiky zdržují a nemají zde trvalé bydliště. Jedná se o poplatníky, kteří se zde zdržují za účelem studia či léčení. Tyto subjekty mají daňovou povinnost na příjmy plynoucí z České republiky. (Marková, 2023)

Plátce daně je definován v § 38c zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Jedná se o subjekt, který má sídlo či bydliště na území České republiky s výjimkou penzijních společností a ze zákona je povinen odvést správci daně daň vybranou od poplatníků. (Vychopeň, 2020)

1.3.2 Předmět daně

Jak již bylo zmíněno v definování konstrukčních prvků, bez předmětu daně nelze stanovit daň. Předmětem daně lze rozumět vše, co poplatníkovi zvyšuje jeho majetek. Nemusí se jednat pouze o příjmy peněžní, ale i nepeněžní dosažené i směnou. V § 3 ZDP je definován nejen předmět daně, ale i příjmy vyňaté z předmětu daně, konkrétně v § 3 odstavci 4. Za předmět daně nelze považovat např. příjmy z vypořádání společného jmění manželů, příjmy z odškodnění připsaného mezinárodním trestním soudem a další. (Marková, 2023)

1.3.3 Osvobození od daně

Zákon o dani z příjmů vyjmenovává druhy příjmů, které jsou od daně osvobozeny. Jedná se jak o příjmy úplatné § 4 ZDP, tak i bezúplatné § 4a ZDP. Některé příjmy jsou spojeny se splněním určitých podmínek, jako je například časová lhůta. Teprve po uplynutí lhůty se tyto příjmy stávají osvobozenými od daně. Jde například o § 4 odst. 1 písmeno t) příjem z úplatných cenných papírů, který se osvobozeným stává až po uplynutí 5 let mezi jeho nabytím a uplynutím převodu.

Některé příjmy lze uplatnit pouze u dílčího základu daně, ke kterému spadají. U dílčího základu daně § 6 ZDP příjmy ze závislé činnosti jsou v odstavci 9 uvedeny příjmy osvobozené a také v § 10 odst. 3 ZDP dílčího základu daně ostatní příjmy. V uvedených paragrafech jsou vyjmenovány příjmy, které nepodléhají daňové povinnosti, nebo je u nich daňová povinnost snížena. (Marková, 2023)

1.3.4 Základ daně

Mezi nezbytný konstrukční prvek patří základ daně, který formuje předmět daně. Stanovení základu daně je poměrně složité, jelikož zahrnuje mnoho druhů příjmů. Pro stanovení základu daně je důležité dodržet základní kroky pro jeho vymezení:

- Co nejpřesněji **definovat předmět daně**, aby nedošlo k tomu, že příjem zůstane nezdaněn.
- Definovat příjmy vyňaté, osvobozené, ale i částečně osvobozené, tedy příjmy, které se do základu daně nezahrnují.
- **Stanovit standardní odpočty**, o které lze základ daně či jeho část snížit, a s tím související **nestandardní odpočty**, tedy položky, které lze odečíst pouze v prokazatelně vynaložené výši, například dary.
- Důležité je také určení pravidel oceňování a výdajů, o které lze snížit příjmy.

Podle § 5 ZDP je základem daně část příjmů, o kterou příjmy přesahují výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Základ daně se skládá z dílčích základů daně § 6–10, které jsou vyobrazeny v Tabulce 3. Jednotlivé základy daně se liší podle míry, v jaké lze uplatnit výdaje vůči příjmům. (Vančurová, 2022)

Tabulka 3: Dílčí základy daně

Příjmy ze závislé činnosti § 6

Příjmy ze samostatné činnosti § 7

Příjmy z kapitálového majetku § 8

Příjmy z nájmu § 9

Ostatní příjmy § 10

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová, 2022)

STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ Z PŘÍJMŮ ZE ZÁVISLÉ ČINNOSTI

Příjmy ze závislé činnosti jsou upraveny v § 6 ZDP. Tento pojem zahrnuje příjmy plynoucí z pracovněprávního či služebního poměru, jednodušeji je lze označit jako příjmy ze zaměstnání. Jedná se o dílčí základ daně, který se týká největšího počtu poplatníků. Výpočet dílčího základu daně podle § 6 popisuje Tabulka 4. Do příjmů ze závislé činnosti řadíme příjmy za práci (např. komanditisty), odměny (např. likvidátora, jednatele), náhrady (např. mzdy), nepeněžní příjmy (např. podnikový byt, který zaměstnavatel poskytuje zdarma zaměstnanci) a také funkční požitky (např. odměny za výkon funkce). Od roku 2024 byl zaveden nový limit pro nepeněžité benefity, které budou osvobozeny do výše poloviny průměrné mzdy, která činí 43 984 Kč. Benefity se tedy nebudou danit do částky 21 984 Kč. (Vančurová, 2022)

Tabulka 4: Stanovení dílčího základu daně podle § 6

Příjmy ze závislé činnosti § 6
= Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová, 2022)

1.3.5 Odpočty na dani

Odpočty, neboli jak uvádí zákon v § 15 ZDP nezdánitelné části základu daně, si mohou uplatnit pouze fyzické osoby. Řada odpočtů je limitována zákonnými podmínkami a poplatník si o tuto část může snížit ZD každý kalendářní rok. Daňový základ lze snížit o odpočty uvedené v Zákonu o dani z příjmů v § 15. Jedná se o:

- Poskytnutí bezúplatného daru, který činí alespoň 2 % základu daně či 1 000 Kč. Maximálně však lze odečíst 15 % ze základu daně.

- Odběr krve 3 000 Kč a odběr orgánu od žijícího dárce 20 000 Kč.
- Úroky ze stavebního spoření, hypotečního úvěru (úroky z úvěru na bytové potřeby).
- Spoření na penzi, které do roku 2023 bylo v celkovém úhrnu nejvýše 24 000 Kč, ale od roku 2024 lze maximálně odečíst 48 000 Kč celkem s ostatními produkty spoření na stáří. Produkty spoření na stáří jsou od roku 2024 vyjmenovány v samostatném paragrafu. Součástí těchto produktů je podle § 15a penzijní pojištění, soukromé životní pojištění nebo dlouhodobý investiční produkt.
- Úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání společně s příspěvky zaplacenými odborové organizaci jsou od roku 2024 zrušeny.

Nezdanitelné části základu daně je nezbytné doložit pro potřeby správce daně, aby poplatníkovi vznikl nárok na jejich uplatnění. Odpočty lze uplatnit na konci kalendářního roku prostřednictvím zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti nebo pomocí daňového přiznání, které si vyplní sám poplatník či o to požádá daňového poradce. (Vychopeň, 2020)

1.3.6 Sazby daně

Česká republika se po zrušení solidární daně na konci roku 2020 vrátila k využívání progresivní sazby daně z příjmů fyzických osob. Jedná se o jeden ze základních konstrukčních prvků, bez kterého nelze daň vypočítat. Sazba daně je upravena v § 16 ZDP, stejně jako hranice pro užití 23 % sazby, která je uvedena v Tabulce 5.

Tabulka 5: Sazby daně v Kč

ROK	Hranice pro užití sazby 23 %
2023	48násobek průměrné mzdy činí 1 935 552
2024	36násobek průměrné mzdy činí 1 582 812

Zdroj: vlastní zpracování dle (Daňové změny, 2023)

Sazba daně 15 % se týká osob, jejichž příjmy nepřesáhly částku uvedenou ve druhém sloupci tabulky. Tato hranice se v průběhu let měnila. Pro roky 2020 a 2023 se jedná o 48násobek průměrné mzdy. Od roku 2024 se ZD snížil na hodnotu 36násobku průměrné mzdy, která pro rok 2024 činí 43 967 Kč, a proto je 36násobek průměrné mzdy 1 582 812 Kč.

Sazba daně 23 % se vztahuje na osoby, jejichž úhrn příjmů za zdaňovací období přesáhne hodnoty uvedené v Tabulce 5. Pokud poplatník bude mít příjem 3 400 000 Kč, částka do hranice uvedené v Tabulce 5 bude zdaňována 15% sazbou a částka nad tuto hranici bude vypočítána prostřednictvím sazby 23 %; pro rok 2020 byla výše této sazby 7 %. Hranice pro odvod solidární daně byla stanovena na 1 672 080 Kč ročně.

1.3.7 Slevy na dani

Dalším důležitým konstrukčním prvkem jsou slevy na dani. Hodnoty jednotlivých slev jsou uvedeny v Tabulce 6. Jedná se o částky, o které si lze snížit základ daně. Standardní odpočty byly nahrazeny standardními slevami, které využíváme v současnosti. Často dochází k záměně slevy na dani a odpočtu daně. Rozdílem je, že odpočet daně snižuje základ daně, ze kterého se vypočte daňová povinnost, a sleva na dani se odečítá od daňové povinnosti subjektu. Slevy na dani lze rozdělit do dvou skupin, na standardní a nestandardní. (Vančurová, 2021)

Tabulka 6: Slevy na dani v Kč

SLEVY NA DANI	ČÁSTKA SLEVY			
	2020	2023	2024	
	Roční sleva	Roční sleva	Měsíční sleva	Roční sleva
Sleva na poplatníka	24 840	30 840	2 570	30 840
Sleva na studenta	4 020	4 020	—	zrušena
Sleva na manžela/ku	24 840	24 840	—	24 840
Sleva na manžela/ku ZTP/P	49 680	49 680	—	49 680
Pro držitele ZTP/P	16 140	16 140	1 345	16 140
Na invaliditu I. a II. stupně	2 520	2 520	210	2 520
Na invaliditu III. stupně	5 040	5 040	420	5 040
Sleva na 1. dítě	15 204	15 204	1 267	15 204
Sleva na 2. dítě	19 404	22 320	1 860	22 320
Sleva na 3. a další dítě	24 204	27 840	2 320	27 840
Sleva za umístění dítěte	14 600	17 300	—	zrušena

Zdroj: vlastní zpracování dle (Marková, 2020); (Marková, 2023); (Marková, 2024)

Nestandardní slevou je sleva na umístění dítěte. Jedná se o slevu, která byla v České republice zavedena v roce 2015, ale neměla dlouhého trvání. Tuto slevu známou jako „školkovné“ bylo možné uplatnit pouze do konce roku 2023, jelikož byla v rámci konsolidačního balíčku pro rok 2024 zrušena.

Standardní slevy lze rozdělit na slevy, které poplatník uplatňuje na sebe a slevy na členy jeho domácnosti, jako je manželka nebo děti. Slevy mají vliv na redistribuci neboli přerozdělení důchodů. Cílem je zohlednit sociální postavení jednotlivce (např. pro invaliditu), ale i jeho rodiny (např. sleva na vyživované dítě) právě prostřednictvím slev na vyživované osoby.

Z Tabulky 6 vyplývá, že některé daně lze platit ročně a některé lze uplatňovat pouze měsíčně. Měsíční slevu lze vypočítat jako 1/12 celkové roční slevy. Sleva pro držitele průkazu ZTP/P je dvojnásobkem slevy uvedené v Tabulce 6. (Rindová, 2022)

PODMÍNKY PRO UPLATNĚNÍ VYBRANÝCH SLEV

Na základní slevu, **slevu na poplatníka**, má nárok každý poplatník bez výjimky. Tato sleva je poskytována všem subjektům v plné výši. Uplatňuje se i v měsíční výši.

Slevu na studenta může uplatnit poplatník, který se podle § 35ba odst. 1 písm. f) ZDP soustavně připravuje na budoucí povolání studiem či výcvikem až do dovršení 26 let. Pokud dojde k ukončení studia či dovršení věku 26 let, může poplatník uplatnit pouze poměrnou část slevy za období, ve kterém splňoval výše uvedené podmínky. Tato sleva byla v roce 2024 v rámci konsolidačního balíčku zrušena, jak je patrné z Tabulky 6.

Slevu na manžela/ku si může poplatník uplatnit, pokud příjem druhého z manželů nepřevyšuje částku 68 000 Kč a pokud podepsal čestné prohlášení. Do těchto příjmů se nezapočítávají zdanitelné příjmy, ale ani příjmy osvobozené, včetně celé řady sociálních dávek. Příkladem sociální dávky, která není součástí částky 68 000 Kč, jsou dávky vyplácené přímo určitému subjektu (adresné dávky) jako studijní stipendia, příspěvek na péči a další. Slevu lze uplatňovat pouze v poměrné výši, podle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP, na období, kdy manželství trvalo. Od roku 2024 může slevu uplatnit pouze jeden z manželů, pokud je v domácnosti vychováváno dítě do 3 let věku.

Sleva na manžela/ku ZTP/P je upravena v § 35bb odst. 1 ZDP a od slevy na manžela/ku se liší dvojnásobnou hodnotou vzhledem ke slevě na manžela/ku. (Marková, 2023)

U **slev na invaliditu** dochází k rozlišení invalidity podle jejího stupně, na základě kterého subjekt obdrží příslušnou výši invalidního důchodu. Poplatníci pro dosažení této slevy musí doložit doklad z České správy sociálního zabezpečení. Tuto slevu lze sčítat se **slevou pro držitele průkazu „zvlášť tělesně postižený s průvodcem“ neboli ZTP/P**. Podmínkou pro uplatnění slevy držitele karty ZTP/P je doklad z úřadu práce či tato karta samotná.

Daňové zvýhodnění na dítě může uplatnit pouze jeden z poplatníků s podmínkou doložení dokladu o tom, že druhý z manželů slevu neuplatňuje. Pokud dojde k narození dítěte či dítě do 26 let přestane studovat, sleva se uplatňuje poměrnou částí, od měsíce narození u novorozence a do posledního měsíce studia studenta. Pokud je vyživované dítě držitelem karty ZTP/P, zvyšují se částky na dvojnásobek.

Sleva na umístění dítěte byla poměrně krátkého trvání dvanácti let; na začátku roku 2024 byla zrušena. Pro uplatnění této slevy bylo nutné doložit potvrzení z mateřské školy, přičemž slevu bylo možné uplatnit jednou ročně. (Vančurová, 2022)

1.4 Ostatní informace

1.4.1 Daňové zvýhodnění na děti v České republice

Daňové zvýhodnění je odstupňováno podle počtu dětí na tři kategorie. Výše zvýhodnění jsou uvedeny v Tabulce 7, jedná se o daňové zvýhodnění na první, druhé a třetí vyživované dítě. Toto zvýhodnění snižuje vypočtenou daň. Pokud daň vyjde záporně po uplatnění všech slev, je daňová povinnost nulová. Může také dojít k situaci, kdy poplatník neuplatnil zvýhodnění na dítě a jeho daňová povinnost je záporná, či nulová. V tomto případě se jedná o daňový bonus a poplatník si může uplatnit celou slevu na dítě. Jestliže došlo k tomu, že je daňová povinnost záporná, záporné číslo se změní na nulu a teprve pak lze uplatnit zbývající neuplatněné slevy. Za těchto podmínek má poplatník právo požádat stát, aby mu zbytek doplatil v rámci daňového bonusu. (Vančurová, 2022)

Tabulka 7: Schéma výpočtu slevy na dani

DAŇ PŘED SLEVAMI
– Slevy na dani (bez slevy na dítě/děti)
= Daň po slevách (pokud vyjde záporně před uplatněním slevy na dítě, je nulová)
– Daňové zvýhodnění na dítě/děti
= Částka daně či daňový bonus

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová, 2022)

1.4.2 Sociální a zdravotní pojištění

Pojistné má jistou vazbu na okruh dávek, které jsou z něj placeny. Tato placená dávka se dělí na veřejné zdravotní pojištění a na sociální zabezpečení. Procentem vyjádřené částky, které platí zaměstnanec a zaměstnavatel, je možno vidět v Tabulce 8. Zásadní změnou v roce 2024 je zavedení nemocenského pojištění ve výši 0,6 %, čímž se sociální pojištění zvýšilo z 6,5 % do roku 2023 na 7,1 % od roku 2024. V rámci sociálního zabezpečení se částka, která následně tvoří celek, rozděluje do tří jednotlivých systémů, které jsou i s hodnotami uvedeny v Tabulce 8. Pokud úhrn vyměřovacích základů zaměstnance, který je zaměstnán pouze u jednoho zaměstnavatele, přesáhne maximální vyměřovací základ 2 110 416 Kč pro rok 2024, z částky, která přesahuje tuto hranici, se neodvádí sociální pojištění za zaměstnance ani zaměstnavatele. Pro rok 2023 je tento maximální vyměřovací základ 1 935 552 Kč a pro rok 2020 činil 1 672 080 Kč. (Vančurová, 2022)

Tabulka 8: Výše sociálního a zdravotního pojištění

Pojistné/osoba	Zaměstnanec	Zaměstnavatel	Celkem
Veřejné zdravotní pojištění	4,5 %	9 %	13,5 %
Sociální pojištění	7,1 %	24,8 %	31,3 %
Důchodové pojištění	6,5 %	21,5 %	
Státní politika zaměstnanosti	0 %	1,2 %	
Nemocenské pojištění	0,6 %	2,1 %	
Celkem	11,6 %	33,8 %	44,8 %

Zdroj: vlastní zpracování dle (Vančurová, 2022)

1.4.3 Zdaňovací období a daňové přiznání k dani z příjmů

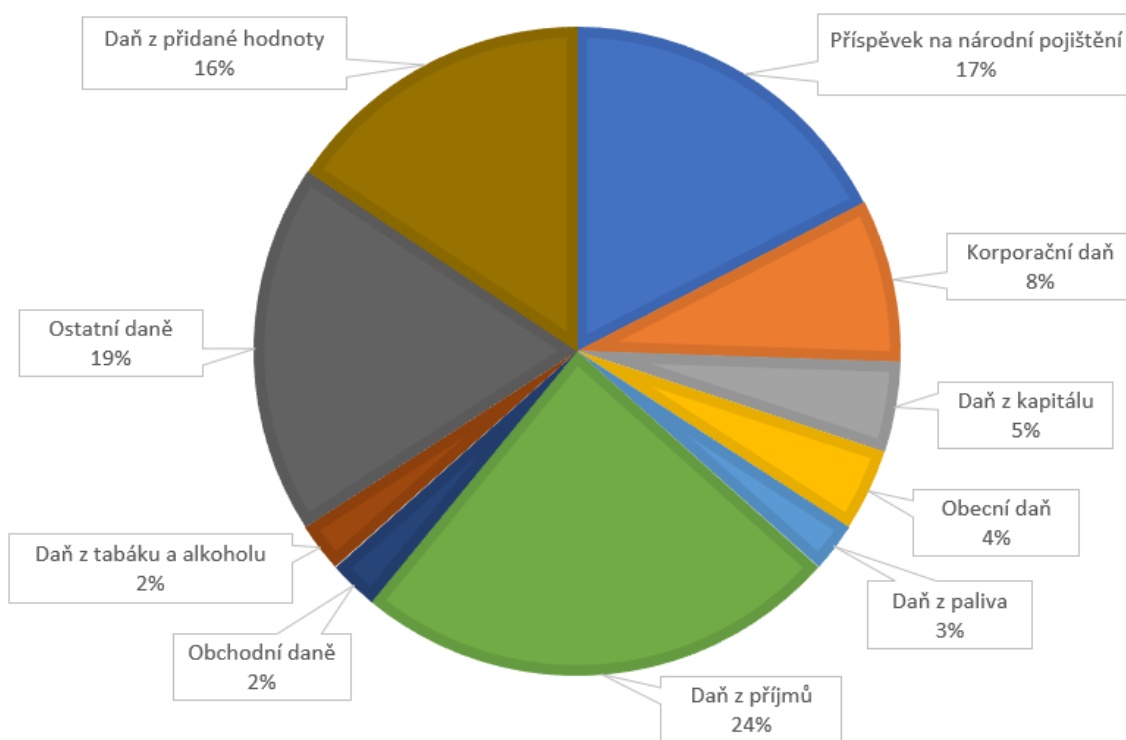
Dle § 16b ZDP je zdaňovacím obdobím pro fyzické osoby kalendářní rok. Daňový řád určuje povinnost podávat daňová přiznání. Řádné daňové přiznání je takové přiznání, které má být podáno v zákonem stanoveném termínu. Pro tištěné daňové přiznání se jedná o tři měsíce po skončení zdaňovacího období a u elektronického přiznání se jedná o čtyři měsíce. V případě, že máme daňového poradce nebo advokáta, lhůta se prodlužuje na šest měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Opravné daňové přiznání použije poplatník, pokud je nutné řádné nebo již podané dodatečné přiznání opravit před uplynutím zákonem stanoveného termínu. Posledním druhem přiznání je dodatečné daňové přiznání, které je podané po uplynutí zákonem stanoveného termínu. Dle § 38g ZDP přiznání k dani z příjmů vyplňuje pouze osoba, jejíž příjmy přesáhly hranici 50 000 Kč. Výjimkou je osoba, která má příjmy nižší než 50 000 Kč, ale vykazuje za zdaňovací období ztrátu. (Vychopen, 2020)

1.4.4 Správa a zajištění daně

V České republice má výběr daně na starosti správce daně, což jsou státem pověřené subjekty, kterým tato činnost byla svěřena. U daně z příjmů se jedná o orgány finanční správy s místní příslušností. Základními články jsou finanční úřady, které sídlí v krajských městech, ale mají i svá územní pracoviště, která provádějí část úkonů jim svěřeným. Cílem správy daní je daň správně zjistit a stanovit její výši, což se vykonává v nalézacím řízení. V tomto řízení je daňový subjekt povinen podat daňové přiznání, na jehož základě lze teprve zjistit a stanovit daň. Správce daně může potvrdit správnost vypočtení daně nebo ji může doměřit v případě jejího chybného uvedení. Následně musí zajistit úhradu daně. Povinností daňového subjektu je výši daně uvedenou v daňovém přiznání uhradit. Pokud tak neučiní, správce daně může vymáhat její zaplacení či provádět úkony k jejímu výběru (např. exekuci). (Vančurová, 2022)

2 DAŇOVÝ SYSTÉM VELKÉ BRITÁNIE

Vláda Velké Británie využívá vybranou sumu peněz z daní na financování veřejných statků a služeb, sociálních dávek a zdravotního pojištění. Vybírání daní je svěřeno úřadu HM Revenue & Customs (HMRC), o kterém se více pojednává v kapitole 2.3.3 Správa a zajištění daně. U daní platí, že čím vyšší příjmy poplatník platí, tím vyšší sazba se na jeho příjem vztahuje, čemuž se říká progresivní zdanění. (TMG, 2023) Jak vyplývá z Obrázku 2, největším příjmem rozpočtu Velké Británie je daň z příjmů, která zahrnuje jak daň z příjmů fyzických osob, tak i daň z příjmů právnických osob, a činí 24 % z celkových příjmů rozpočtu. Mezi další významné částky převyšující 15 % patří ostatní daně, příspěvek na národní pojištění a daň z přidané hodnoty.

Obrázek 2: Příjmy veřejného sektoru Velké Británie

Zdroj: vlastní zpracování dle (Keep, 2023)

2.1 Dělení daní

Ve Velké Británii je vybíráno mnoho daní, které se dělí na přímé a nepřímé. Jednotlivé daně spadající do těchto dvou skupin jsou popsány v Tabulce 9. Jak již bylo zmíněno, přímé daně jsou vybírány přímo z příjmů nebo zisků jednotlivých poplatníků a nepřímé daně jsou součástí ceny statků a služeb. (Lymer, 2022)

Tabulka 9: Dělení daní ve Velké Británii

PŘÍMÉ DANĚ	NEPŘÍMÉ DANĚ
Daň z příjmů fyzických osob	Daň z přidané hodnoty
Daň z příjmů právnických osob	Daň z pojistného
Dědická daň	Spotřební daně
Daně z kapitálových výnosů	Kolkové daně
	Daně z majetku/pozemků

Zdroj: vlastní zpracování dle (Lymer, 2022)

2.2 Konstrukční prvky daně ve Velké Británii

2.2.1 Daňové subjekty

Zákonem stanovená pravidla určují, zda je jednotlivce daňovým rezidentem Velké Británie či nikoliv. Na základě zákonného pobytového testu (Statutory Residence Test) lze zjistit pobytový status jednotlivce, který v jednom roce může být rezidentem Velké Británie, ale jelikož je každý rok posuzován samostatně, v dalším roce už rezidentem být nemusí. Zákonný pobytový test má čtyři části:

1. Automatické zámořské testy

- Subjekt je nerezidentem, pokud stráví ve Velké Británii méně než 16 dní za poslední tři daňová léta před aktuálním daňovým rokem.
- Subjekt, který strávil ve Velké Británii dobu kratší než 46 dní za předchozí tři roky před současným daňovým rokem.
- Subjekt, který v daňovém roce pracuje více než 3 hodiny denně, méně než 31 dní v roce a stráví ve Velké Británii méně než 91 dní za rok. (Zákonné testy, 2020)

2. Automatické britské testy

Subjekt se automaticky stane rezidentem za následujících podmínek:

- Subjekt stráví ve svém domě ve Velké Británii alespoň 30 dní, které nemusí jít po sobě. Zároveň nemá domov v zámoří, anebo v něm stráví méně než 30 dní v daném roce. Pokud má více domovů, musí se tento test provést u každého z nich jednotlivě.

- Pobyť subjektu ve Velké Británii bude trvat alespoň 183 dní v daném roce.
- Subjekt pracuje v této zemi průměrně 35 hodin týdně bez velké přestávky v průběhu 365 dní. Kromě toho musí 75 % pracovních dní s minimální pracovní dobou 3 hodiny denně tvořit práce ve Velké Británii.
- Subjekt v příslušném daňovém roce zemře, v posledních třech letech byl daňovým rezidentem (splňoval podmínky výše) a zároveň měl domov ve Velké Británii.

3. Dodatečný test vazeb

Pokud subjekt nebyl rezidentem Velké Británie v žádném ze tří předcházejících let, je nutné zkontrolovat, zda má subjekt vazbu k zemi a splňuje rodinnou vazbu, ubytovací vazbu, pracovní vazbu nebo vazbu 90 dní. V Tabulce 10 a Tabulce 11 jsou vypsány dny strávené za daňový rok ve Velké Británii a množství vazeb, které musí být naplněny.

Tabulka 10: Tabulka počtu kritérií pro rezidenta Velké Británie

Subjekt byl rezidentem za předchozí tři roky před současným daňovým rokem.	
Dny strávené ve Velké Británii za daňový rok	Potřebné vazby na Velkou Británii
Více než 15, ale méně než 45	Minimálně 4
Více než 45, ale méně než 90	Minimálně 3
Více než 90, ale méně než 120	Minimálně 2
Více než 120	Minimálně 1

Zdroj: vlastní zpracování dle (Hayes, 2023, str. 802)

Tabulka 11: Tabulka počtu kritérií pro nerezidenta Velké Británie

Subjekt nebyl rezidentem za předchozí tři roky před současným daňovým rokem.	
Dny strávené ve Velké Británii za daňový rok	Potřebné vazby na Velkou Británii
Více než 46, ale méně než 90	Všechny 4
Více než 90, ale méně než 120	Minimálně 3
Více než 120	Minimálně 2

Zdroj: vlastní zpracování dle (Hayes, 2023, str. 802)

4. Aplikace zákonného pobytového testu na zesnulé osoby

Zesnulý je nerezidentem, pokud ve Velké Británii stráví méně než 46 dní v roce úmrtí a v předchozích 2 letech zde neměl bydliště. (Hayes, 2023)

2.2.2 Předmět daně

Součástí konstrukčních prvků ve Velké Británii je předmět daně, který určuje, jaké příjmy či aktiva jsou zdaňovány daní z příjmů. Předmětem daně pro Velkou Británii se rozumí:

- Mzdy a příjmy ze zaměstnání.
- Zisky ze samostatné výdělečné činnosti.
- Některé ze státních výhod a také britské důchody (státní, podnikový, osobní důchod).
- Příjmy z pronájmu (příjmy do výše 7 500 £ ročně jsou osvobozeny od daně).
- Výhody získané ze zaměstnání.
- Příjmy z dividend, kapitálových výnosů a majetku.
- Příjmy ze zahraničí. (Income tax advice, 2023)

2.2.3 Osvobození od daně

Osvobozeným příjmem je příjem, který nepodléhá zdanění. Do osvobozených příjmů patří:

- Určité státní dávky (dávky sociálního zabezpečení, příspěvek na bydlení, mateřská, výživné, příjmy ze stipendií, invalidní důchody a další).
- Dávky pro veterány a dávky v invaliditě.
- Příspěvek na živnost (prvních 1 000 £ ze samostatné výdělečné činnosti).
- Příjmy z úspor a investic (individuální spořicí účty nebo národní spořicí certifikáty).
- Prémiový dluhopis a výhry v národní loterii.
- Vyplácené důchody válečným vdovám nebo vyživovaným osobám.
- Firemní benefity (stravování v zaměstnanecké jídelně, mobilní telefon, parkování).
- Odstupné do limitu 30 000 £ a další. (Income Tax, 2023)

2.2.4 Základ daně

Základem daně pro účely výpočtu daně z příjmů ve Velké Británii jsou příjmy plynoucí zaměstnanci ze zaměstnání. Jedná se tedy o mzdu od všech zaměstnavatelů v případě, že má zaměstnanec více zaměstnavatelů. Do základu daně také spadají zisky ze samostatné výdělečné činnosti, čisté příjmy z pronájmu, určité státní dávky a v neposlední řadě důchody. Daň se také vztahuje na provize, dividendy a dávky od zaměstnavatele, které zahrnují např. školné, příspěvky na dojíždění nebo bydlení. Obecně se jedná o příjmy jako jsou dávky či výhody od zaměstnavatele nebo plat, mzda a jakýkoliv jiný příjem, který má určitou hodnotu. (Income tax advice, 2023)

2.2.5 Odpočty od základu daně

Daňovými odpočty si mohou nejen subjekty, ale i podniky ve Velké Británii snížit svou daňovou povinnost. Pro uplatnění odpočtů je nutné mít doklad o jejich zaplacení, který může být ve formě účtenky. Mezi daňové odpočty, které souvisejí s prací patří:

- Výdaje na služební cesty, které zahrnují stravování, ubytování, dopravu či parkovné.
- Náklady na pracovní uniformu zahrnující její čištění, opravu či výměnu.
- Výdaje na členské poplatky, které musí schválit HMRC, jedná se například o profesionální členské poplatky, bez kterých nelze vykonávat práci.
- Daňové úlevy pro práci z domova zahrnující telefon, vytápění, energie na svícení.
- Náhrady na služební cesty. (Deductibles and tax relief, 2023)

2.2.6 Sazby daně

Daň ve Velké Británii je vybírána na základě progresivních sazeb, které jsou uvedeny v Tabulce 12. Výše sazby se váže na výši příjmu jednotlivce. Čím vyšší příjem subjekt má, tím vyšší sazba daně se na něj vztahuje. Ve Velké Británii se jedná o základní sazbu daně 20 %, vyšší sazbu daně 40 % a dodatečnou sazbu daně 45 %. Celkové příjmy a investiční zdroje se očistí o srážky a příspěvky, na které má daný subjekt nárok, po očištění se jedná o zdanitelný příjem jednotlivce. Výše příjmů jsou pro roky 2020 až 2023 ve stejné výši společně s daňovými sazbami. Pro rok 2024 se výše příjmů, ze kterých bude odváděna určitá sazba daně, liší. (Lymer, 2022)

Pásma a sazby daně pro výpočet daně jsou následující:

Tabulka 12: Pásma daňových sazeb v £

Pásmo daňové sazby	Příjem 2020-2023	Příjem 2024
Počáteční sazby pro úspory: 0 %	0 až 12 500	0 až 12 570
Základní sazba: 20 %	12 501 až 50 000	12 571 až 50 270
Vyšší sazba: 40 %	50 001 až 150 000	50 271 až 125 139
Dodatečná sazba: 45 %	Více než 150 000	Více než 125 140

Zdroj: vlastní zpracování dle (Income Tax rates, 2024)

2.2.7 Slevy na dani a příspěvky

V rámci daně z příjmů Velké Británie si lze výši daně snížit o určité osobní úlevy uvedené v Tabulce 13. Slevy na dani jsou určeny pouze pro rezidenty, ale je zde i výjimka pro určitou skupinu nerezidentů. Některé ze slev, stejně jako v České republice, lze vyplácet měsíčně.

Tabulka 13: Osobní slevy na dani v £

ROK	2020	2023	2024
Osobní příspěvek	12 500	12 570	12 570
Sleva na nevidomé	2 500	2 870	3 070
Příspěvek na manželství	1 250	1 257	1 257
Rodinný příspěvek	545	545	545
Příspěvek na dítě	2 830	3 235	3 455
Příspěvek na dítě ZTP	3 415	3 905	4 170
Příspěvek na těžce postižené dítě	1 385	1 575	1 680
Hranice pro pracovní daňový kredit	7 955	7 455	6 475
Hranice daňového příspěvku na dítě	16 385	18 725	19 995

Zdroj: vlastní zpracování dle (Hayes, 2023); (Income Tax rates, 2024); (Rates and Allowances, 2020)

Osobní příspěvek je částka, o kterou si poplatník může snížit svou daňovou povinnost. Pokud poplatník překročí hranici 100 000 £, dochází ke snížení hodnoty příspěvku pro poplatníka. Snížení představuje polovinu přebytku, dokud se příspěvek nesníží na nulu. Subjekt, který přesáhne hranici 125 140 £, nebude mít nárok na tento příspěvek. Tyto hranice

platí pro všechny uvedené roky. Výše osobního příspěvku je 12 570 £, to znamená, že do výše této částky nemusí subjekt vyměřovat daň z příjmů.

Příspěvek na nevidomé se poskytuje osobě, která je registrována jako nevidomá v Anglii, Walesu nebo má bydliště ve Skotsku či Severním Irsku a z důvodu slepoty nemůže vykonávat jakoukoliv práci, kde je zrak potřebný. Pokud by byli dva slepí manželé, každý z nich si může o tuto slevu zažádat. V případě jejího nevyčerpání jedním z manželů ji může převést na druhého z partnerů bez ohledu na to, zda je partner nevidomý. Nejedná se o peněžitou dávku, ale o dodatečné daňové zvýhodnění, prostřednictvím kterého si mohou slepé osoby snížit svůj zdanitelný příjem.

Příspěvek na manželství umožňuje jednomu z partnerů převést 1 257 £ pro rok 2024 z osobního příspěvku na manžela či manželku. Pokud je příjem jednoho z manželů nižší, než je osobní příspěvek ve výši 12 570 £ pro rok 2024, smí si druhý z manželů uplatnit tento příspěvek na dani, která činí 10 % z výše osobní slevy. Na tento příspěvek mají nárok osoby, které jsou v manželském svazku nebo v registrovaném partnerství, a příjmy jednoho z partnerů jsou nižší, než je výše osobního příspěvku, který pro rok 2024 činí 12 570 £ a zároveň druhý z partnerů platí daň v jakékoliv výši. To, že jeden z partnerů platí daň z příjmů, znamená, že jeho příjmy se pohybují nad hranicí osobního příspěvku.

Příspěvek na dítě může uplatnit osoba, která je zodpovědná za dítě mladší 16 let, o které se stará, přičemž nemusí být přímo jeho rodičem. Pokud dítě stále studuje, slevu je možné uplatňovat do 20 let jeho věku. Tyto přídatky nejsou daňovou úlevou pro poplatníky, jelikož se jedná o dávky, které jsou vypláceny úřadem HMRC bez ohledu na dosažený příjem. Znamená to, že dávky do určité výše příjmu jsou vypláceny všem poplatníkům ve stejné výši. Pokud je ale příjem příliš vysoký a přesahuje hranici daňového příspěvku na dítě a hranici pro pracovní daňový kredit, nemá daňový poplatník na tyto přídatky nárok. Příspěvek na postižené dítě závisí na výši pomoci, kterou dítě potřebuje k životu. (TMG, 2023)

2.3 Ostatní informace

2.3.1 Sociální a zdravotní pojištění

Ve Velké Británii je povinnost platit příspěvky na národní pojištění ze zisků z podnikání a samostatné výdělečné činnosti. Pro sociální pojištění musí mít subjekt číslo národního pojištění tzv. „NINO“, které se skládá za dvou písmen a šesti číslic, po kterých následuje

písmeno A, B, C nebo D. Toto číslo se uděluje všem osobám po 16. narozeninách. Subjekty se dělí do čtyř tříd, podle kterých jsou jim poskytovány výhody. Tyto výhody se nacházejí v Tabulce 14. Jedná se o tyto třídy:

- Třída 1, pokud subjekt pracuje jako zaměstnanec u zaměstnavatele.
- Třída 2, pokud je subjekt OSVČ a jeho zisky překročí 6 725 £ ročně.
- Třída 3, pokud subjekt není ve třídě 1 ani 2, ale chce chránit své výhody formou dobrovolných příspěvků, za které dostává kredity do národního pojištění.
- Třída 4, pokud je subjekt OSVČ, platí příspěvky do třídy 2 a zároveň do třídy 4, ale příspěvky ze třídy 4 nejsou součástí žádných státních výhod. Z tohoto důvodu není v následující tabulce oddíl pro třídu 4. (TMG, 2023)

Tabulka 14: Tabulka výhod pro 1.-3. třídu pojištěnců

VÝHODY	1. třída	2. třída	3. třída
Základní státní důchod	Ano	Ano	Ano
Platba podpory při úmrtí	Ano	Ano	Ne
Dávky při úmrtí	Ano	Ano	Ano
Příspěvek pro ovdovělého rodiče	Ano	Ano	Ano
Příspěvkové zaměstnávání a podpora	Ano	Ano	Ne
Peněžité pomoci v mateřství	Ano	Ano	Ne

Zdroj: vlastní zpracování dle (TMG, 2023, 114-116)

Příspěvky zaplacené do národního pojištění jsou odváděny do fondu, ze kterého jsou vypláceny některé sociální dávky jako státní důchod, zákonná nemocenská či podpora v nezaměstnanosti. Pro rok 2024 je spodní hranice pro výpočet pojistného stejná jako pro rok 2023 a činí 12 584 £. V roce 2020 je tato výše na hodnotě 9 500 £. Limitní částka pro rok 2020 je 50 000 £ a pro roky 2023 a 2024 byla zvýšena na hranici 50 270 £. Osoby s výdělkem nad tuto částku jsou zdaňovány 12 %. Pro následující sledovaný rok 2023 je na část roku, tedy na 9 měsíců, sazba 12 % a na zbývajících 3 měsících je sazba z 12 % snížena na 10 %. Rok 2024 je specifický tím, že na celý rok je sazba snížena na 10 %. Pokud příjem

poplatníka přesáhne limitní částku, dochází ke snížení sazby na 2 % z rozdílu mezi příjmem a limitní částkou. (Jenkin, 2023)

2.3.2 Zdaňovací období a daňové přiznání k dani z příjmů

Zdaňovací období není stejné pro fyzické a právnické osoby. Fyzické osoby musí daňové přiznání a dlužné peníze na dani zaslat do stanoveného termínu již zmíněné instituci HMRC. Pro podání daňového přiznání musí znát poplatník své daňové referenční číslo. Zdaňovací období trvá od 6. dubna do 5. dubna následujícího roku. Krátce po tomto datu každý subjekt, který má daňovou povinnost, obdrží upozornění, že je nutné za právě skončený rok podat daňové přiznání. Online daňové přiznání musí být odesláno do 31. ledna po skončení daňového roku a v papírové podobě do 31. října po skončení daňového roku. Právnickým osobám začíná finanční rok 1. dubna a končí 31. března následujícího roku. (Daňová přiznání, 2023)

2.3.3 Správa a zajištění daně

Ve Velké Británii je odpovědností úřadu HMRC výběr většiny daní. Subjekty platící daně do systému Velké Británie přijdou s úřadem do styku pouze prostřednictvím pracovníků finančního úřadu. V čele Her Majesty's Revenue & Customs stojí tzv. komisaři Commissioners for Revenue and Customs, kteří jsou na návrh Ministerstva financí jmenováni královnou/králem. Hlavním úkolem pověřených úředníků je daň ve správné výši vyměřit a následně ji vybrat. Za daňové záležitosti důchodců a zaměstnanců v zemi odpovídá již zmíněný finanční úřad, který se věnuje záležitostem Pay As You Earn (PAYE). Zaměstnavatelé mají povinnost odečíst příspěvky na pojištění z příjmů a celkovou daň zaměstnanců v rámci systému PAYE. (TMG, 2023)

3 PRAKTICKÁ ČÁST

Tato část bakalářské práce je zaměřena na způsob výpočtu příjmu ze závislé činnosti fiktivních zaměstnanců za zdaňovací období roku 2020, 2023 a 2024. Tito zaměstnanci jsou zaměstnáni v pracovním poměru v České republice a Velké Británii. Modelové příklady popisují postup stanovení čisté mzdy a položek s tím souvisejících, jako je například výše daňové povinnosti nebo pojistné. Změny, ke kterým v průběhu let došlo, jsou částečně popsány v teoretické části bakalářské práce. Tyto změny a základní informace jsou v této části práce aplikovány na konkrétní modelové příklady a dále je vysvětlován postup a jednotlivé výpočty s tím související.

Následně bude zhodnocen procentuální podíl položek daňové povinnosti, pojistného za zaměstnance a čisté mzdy na celkové hrubé mzdě u každého příkladu zvlášť, nejen pro Českou republiku a Velkou Británii, ale i u těchto zemí vzájemně.

Závěr podkapitol jednotlivých příkladů bude zaměřen na efektivní zdanění a efektivní sazbu daně, prostřednictvím kterých se měří daňové zatížení v dané zemi. Efektivní sazba daně se skládá z podílu daně z příjmů a hrubé mzdy, čímž lze vyjádřit procentuální hodnotu daňové povinnosti, kterou zaměstnanec odvede státu. Při výpočtu efektivního zdanění se postupuje obdobně až na výjimky, kdy se k dani přičte pojistné a teprve tato hodnota je vydělena částkou hrubé mzdy. V České republice se jedná o sociální a zdravotní pojistné hrazené zaměstnancem a ve Velké Británii o národní pojistné. (Vančurová, 2022)

3.1 Výpočet mzdy – minimální mzda

Pan Lichý pracuje pro jednoho zaměstnavatele na základě pracovní smlouvy a pobírá minimální mzdu za svou práci. Je svobodný, bezdětný a žádné další příjmy nemá. Panu Lichému je 20 let.

3.1.1 Zdanění v České republice

Rok 2020 je posledním rokem, kdy byla využívána superhrubá mzda, která se zjišťuje tak, že se k minimální mzdě přičte zdravotní pojištění ve výši 9 % a sociální pojištění ve výši 24,8 % za zaměstnavatele. Vypočtená částka je následně zaokrouhlena na celé stokoruny nahoru, podle § 38h odstavce 1 ZDP, a z této částky se vypočte 15% záloha na daň, jak je možné vidět v Tabulce 15. Dále se musí odečíst uplatňované slevy. V našem případě se jedná pouze o slevu na poplatníka. Po odečtení této slevy je výsledkem záloha na dani po odečtení

slevy. Následně bude vypočteno zdravotní pojištění ve výši 4,5 % a sociální pojištění hrazené za zaměstnance ve výši 6,5 %. Čistá mzda se zjistí tak, že od minimální mzdy bude odečtena sražená záloha na daň po odečtení slev a pojištění hrazené zaměstnancem. Minimální mzdy pro Českou republiku jsou uvedeny podle přehledu minimálních mezd Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. (Vývoj minimální mzdy v ČR, 2024)

Pro rok 2023 a roky následující je velkou změnou zrušení superhrubé mzdy. Sociální a zdravotní pojištění hrazené za zaměstnance i zaměstnavatele se počítá stejným způsobem jako v předchozím sledovaném roce 2020. Záloha na daň se následně vypočte jako minimální mzda, která bude zaokrouhlena na celé stokoruny nahoru a vynásobena 15 %. Od této částky se odečtou slevy na dani. Výsledkem bude hledaná záloha na daň po slevách. Postup pro výpočet čisté mzdy je stejný.

Vzhledem k předchozímu roku 2023 se pro rok 2024 změnila výše sociálního pojištění za zaměstnance, které je navýšeno o 0,6 % na nemocenské pojištění. Sociální pojištění tedy celkově činí 7,1 % a zdravotní pojištění zůstává ve výši 4,5 %.

Tabulka 15: Měsíční zdanění zaměstnance s minimální mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Měsíční hrubá mzda	14 600	17 300	18 900
Zdravotní pojištění (zaměstnavatel)	1 314	1 557	1 701
Sociální pojištění (zaměstnavatel)	3 621	4 291	4 688
Superhrubá mzda	19 535	—	—
Zaokrouhlený ZD na celé stokoruny nahoru	19 600	17 300	18 900
Záloha na daň	2 940	2 595	2 835
Sleva na poplatníka	2 070	2 570	2 570
Záloha na daň po slevách a zvýhodněních	870	25	265
Zdravotní pojištění (zaměstnanec)	657	779	851
Sociální pojištění (zaměstnanec)	949	1 125	1 342
Čistá mzda	12 124	15 371	16 442

Zdroj: vlastní zpracování

Pro zaměstnance může být výhodné, pokud požádá podle §38ch ZDP zaměstnavatele o roční zúčtování daně, jelikož mu může být vystavena vratka z důvodu přeplatku na dani.

Z Tabulky 16 je patrné, že roční příjem se získá z měsíční minimální mzdy. Výslednou částku je nutné vynásobit 12 měsíci. Roční příjem pro rok 2020 se vypočte následovně: $14\,600 \cdot 12 = 175\,200$ Kč. Zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem se vypočte ve výši 9 % a sociální pojištění 24,8 %. Jedinou změnou u výpočtu je změna hrubé mzdy, která je v tomto případě v roční výši, tedy dvanáctinásobek minimální mzdy z předchozí tabulky. Jak již bylo zmíněno, rok 2020 je specifický výpočtem superhrubé mzdy, kdy se musí k ročnímu minimálnímu příjmu přičíst pojistné hrazené zaměstnavatelem a výsledná částka základu daně zaokrouhlit na celá sta Kč dolů. Zaokrouhlenou částku na celá sta Kč dolů, podle § 16 odstavce 2 ZDP, je nutné vynásobit 15% sazbou daně. Pro roky 2023 a 2024 se základ daně rovná ročnímu příjmu; ten se musí nejdříve zaokrouhlit na celá sta Kč dolů a následně vypočítat 15% daň. Od daně z příjmů jsou potom odečteny slevy na dani a popřípadě i daňová zvýhodnění na děti, která v tomto vzorovém příkladu pan Lichý nemá. Roční zúčtování záloh bude vypočteno jako dvanáctinásobek záloh uvedených v Tabulce 15. Jedná se tedy o roční úhrn zaplacených záloh. Pokud je výsledek záporný, vznikl přeplatek, když je výsledek kladný, jedná se o nedoplatek. Jestliže vyšla 0, není zde závazek vůči státu a zálohy pokryly naši roční daňovou povinnost.

Tabulka 16: Roční zúčtování daně zaměstnance s minimální mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Roční příjem podle § 6 ZDP	175 200	207 600	226 800
Pojistné hrazené zaměstnavatelem	59 220	70 176	76 668
Základ daně	234 420	207 600	226 800
Zaokrouhlený ZD na celá sta Kč dolů	234 400	207 600	226 800
Daň z příjmů	35 160	31 140	34 020
Sleva na poplatníka	24 840	30 840	30 840
Daň po odečtení slev	10 320	300	3 180
Roční zúčtování záloh na daň	10 440	300	3 180
Přeplatek/nedoplatek daně	-120	0	0

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.2 Zdanění ve Velké Británii

Ve Velké Británii závisí minimální mzda na věku poplatníka, jak je uvedeno v Tabulce 17. Poplatník má povinnost platit pojištění, které se mění v závislosti na letech a rozmezí stanoveném pro daný rok. Výpočet pojistného pro jednotlivé roky bude vysvětlen níže.

Tabulka 17: Minimální mzda za hodinu pro daný věk ve Velké Británii v £

VĚK	2020	VĚK	2023	VĚK	2024
Učeň	4,15	Učeň	5,28	Učeň	6,40
Pod 18 let	4,55	Pod 18 let	5,28	Pod 18 let	6,40
18 až 20 let	6,45	18 až 20 let	7,49	18 až 20 let	8,60
21 až 24 let	8,20	21 až 22 let	10,18	21 a více let	11,44
25 a více let	8,72	23 a více let	10,42	—	—

Zdroj: vlastní zpracování dle (National Minimum Wage, 2024)

Minimální mzda bude stanovena pomocí hodinové minimální mzdy z Tabulky 17, která přísluší panu Lichému, kterému je 20 let. Tato mzda se vynásobí průměrným počtem odpracovaných hodin za týden a následně 52 týdny. Vzorový výpočet ročního příjmu pro rok 2020 bude $6,45 \cdot 40 \cdot 52 = 13\,416$ £. Od jednotlivých ročních příjmů, uvedených v Tabulce 18, se odečte výše osobního příspěvku, čímž bude vypočten zdanitelný příjem. Tento příjem se následně vynásobí příslušnou sazbou, která se pro sledované roky nachází v Tabulce 12. V tomto případě bude použita základní sazba 20 %. Postup pro jednotlivé roky je následující:

$$2020 \quad (13\,416 - 12\,500) \cdot 0,2 = 183 \text{ £}$$

$$2023 \quad (15\,580 - 12\,570) \cdot 0,2 = 602 \text{ £}$$

$$2024 \quad (17\,888 - 12\,570) \cdot 0,2 = 1\,064 \text{ £}$$

Čistá mzda se vypočte pomocí odečtení vypočtené daně a následně národního pojistného od výše ročního příjmu. Postup výpočtu pojistného je stěžejní pro tento modelový příklad, jelikož se pro jednotlivé roky výše pojistného měnila. Pro rok 2020 je pojistné ve výši 12 % nejvyšší za sledované roky. Pro rok 2023 je zásadním rozdílem rozdělení výpočtu na dvě části, jelikož je v části roku (9 měsíců) stanoveno ve výši 12 % jako předchozí rok, ale ve zbývající části roku (3 měsíce) se snížilo na 10 %. Pro rok 2024 je odvod pojistného

tedy nejnižší ve výši 10 % za celý rok. Postup při výpočtu národního pojistného za jednotlivé roky je následující:

$$2020 \quad (13\,416 - 9\,500) * 0,12 = 469 \text{ £}$$

$$2023 \quad (15\,580 - 12\,584) * 0,12 * (9/12) = 270 \text{ £}$$

$$(15\,580 - 12\,584) * 0,10 * (3/12) = 75 \text{ £}$$

$$2024 \quad (17\,888 - 12\,584) * 0,10 = 530 \text{ £}$$

Tabulka 18: Roční zdanění zaměstnance s minimální mzdou ve Velké Británii v £

ROK	2020	2023	2024
Roční příjem	13 416	15 580	17 888
Osobní příspěvek	12 500	12 570	12 570
Zdanitelný příjem	916	3 010	5 318
Daňová povinnost	183	602	1 064
Národní pojistné	469	345	530
Čistá mzda	12 764	14 633	16 294

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.3 Komparace zdanění zaměstnance s minimální mzdou v České republice a Velké Británii

V obou příkladech poplatník pobíral minimální mzdu a uplatňoval slevu na poplatníka. Následující tabulka porovnává číselně, ale i procentuálně vyčíslenou hrubou mzdu, daňovou povinnost, pojistné hrazené zaměstnanci a následně i čistou mzdu.

Tabulka 19: Komparace zdanění zaměstnance s minimální mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Hrubá mzda	100 % (175 200)	100 % (207 600)	100 % (226 800)
Daňová povinnost	5,9 % (10 320)	0,1 % (300)	1,4 % (3 180)
Pojistné hrazené zaměstnanci	11 % (19 272)	11 % (22 848)	11,6 % (26 316)
Čistá mzda	83,1 % (145 488)	88,9 % (184 452)	87 % (197 304)

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tabulky 19 je patrné, že v roce 2020, kdy byla počítána superhrubá mzda, zaměstnanci zaplatili na daních vyšší částku než v letech následujících. Vyšší zdanění má také vliv na výši čisté mzdy. Čím vyšší je daňová povinnost, tím vyšší je částka daně, kterou bude muset poplatník zaplatit. Roky 2023 a 2024 jsou téměř totožné, protože nedošlo k významné změně, která by ovlivnila jednu ze sledovaných veličin. Je to tím, že poplatník v těchto letech uplatňuje i stejnou výši slevy na poplatníka. Jedinou změnou v roce 2024 je zvýšení odvodu sociálního pojištění o 0,6 % v porovnání s rokem předchozím. Pokud při sečtení částek daňové povinnosti, pojistného za zaměstnance a čisté mzdy nevychází částka hrubé mzdy, je to z toho důvodu, že v daném roce měl poplatník přeplatek či nedoplatek. Po přičtení přeplatku a odečtení nedoplatku bude součet těchto tří částek 100 % hrubé mzdy.

Tabulka 20: Komparace zdanění zaměstnance s minimální mzdou ve Velké Británii v £

ROK	2020	2023	2024
Hrubá mzda	100 % (13 416)	100 % (15 580)	100 % (17 888)
Daňová povinnost	1,4 % (183)	3,9 % (602)	5,9 % (1 064)
Národní pojištění	3,5 % (469)	2,2 % (345)	3 % (530)
Čistá mzda	95,1 % (12 764)	93,9 % (14 633)	91,1 % (16 294)

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20 zachycuje změny daňové povinnosti, pojistného a čisté mzdy za vybrané roky. Daňová povinnost poplatníka se od roku 2020 do roku 2023 zvýšila o 2,5 procentního bodu a během jednoho roku se pro rok 2024 zvýšila o 2 procentní body. Národní pojištění je nejvyšší v prvním sledovaném roce z důvodu nejvyššího odvodu pojistného ve výši 12 %. V roce následujícím se pro část roku použila sazba 12 % a pro zbývající část roku sazba 10 %. Pro celý rok 2024 byla použita sazba 10 %. Od roku 2020 došlo ale i ke zvýšení hranice pro odvod sociálního pojištění, která se nejprve odečte od hrubé mzdy a následně se vypočte výše pojistného procentem, které náleží sledovanému roku. Zásadní vliv na výši zdanění, ale i národního pojištění měla výše minimální mzdy pro jednotlivé roky z důvodu vysokého nárůstu mzdy pro rok 2024, který je vyšší než nárůst od roku 2020 do roku 2023.

Komparace daňového zatížení v České republice a Velké Británii

Při porovnání hodnot České republiky (Tabulka 19) s Velkou Británií (Tabulka 20) je na první pohled zásadní rozdíl v pojistném za zaměstnance, které je v České republice

až trojnásobné v porovnání s Velkou Británií. Zároveň je velký rozdíl ve výši daňové povinnosti, která ve Velké Británii v průběhu let roste, zatímco v České republice daňová povinnost spíše klesá. Tento pokles je způsoben zvýšením slevy na poplatníka. Z těchto důvodů čistá mzda v České republice stoupá a ve Velké Británii naopak klesá. V obou zemích se jedná o změnu čisté mzdy od roku 2020 do roku 2024 přibližně o 4 procentní body, ať už jde o zmíněný pokles ve Velké Británii nebo růst v České republice.

3.1.4 Efektivní zdanění

Prostřednictvím efektivního zdanění bude vypočteno daňové zatížení poplatníků. Postup výpočtu daně z příjmů, ale i pojistného byl popsán v předešlých podkapitolách pro oba státy. Hodnoty použité pro výpočet efektivní daňové sazby a efektivního zdanění jsou uvedeny v Tabulce 19 pro Českou republiku a v Tabulce 20 pro Velkou Británii. Efektivní daňová sazba se skládá z podílu daně z příjmů a hrubé mzdy pana Lichého. Při výpočtu efektivního zdanění se postupuje obdobně až na výjimku, kdy k dani bude ještě přičteno pojistné a teprve tento součet bude vydělen hrubou mzdou. Pojistným je v České republice myšleno zdravotní a sociální pojistné a ve Velké Británii národní pojistné.

Tabulka 21: Efektivní zdanění pro minimální mzdu v České republice a Velké Británii

Česká republika			
ROK	2020	2023	2024
Efektivní sazba daně	5,9 %	0,2 %	1,4 %
Efektivní zdanění	16,9 %	11,2 %	13 %
Velká Británie			
Efektivní sazba daně	1,4 %	3,9 %	5,9 %
Efektivní zdanění	4,9 %	6,1 %	8,9 %

Zdroj: vlastní zpracování

Jak již bylo uvedeno, výše efektivní sazby daně zahrnuje podíl vypočtené daňové povinnosti a hrubé mzdy. Efektivní sazba daně v České republice, uvedená v Tabulce 21, od začátku sledovaného období klesá, zatímco ve Velké Británii roste. Zásadní vliv na tuto výši efektivní sazby má výše slevy na poplatníka, která v České republice od roku 2020 do let 2023 a 2024 vzrostla o 6 000 Kč, což vedlo ke snížení daňové zátěže poplatníků. Ve Velké Británii došlo

u osobního příspěvku pouze k nepatrné změně o 70 £ v průběhu sledovaných let. Tím, že minimální mzda v průběhu let v obou zemích stále roste, dochází tak prostřednictvím slev, které v České republice vzrostly, ke snížení daňového zatížení poplatníků, zatímco ve Velké Británii se daňové zatížení zvyšuje. Z Tabulky 21 je patrné, že efektivní sazba daně ve Velké Británii je nižší pouze v roce 2020, z již zmíněných důvodů, ale v letech následujících dochází k jejímu nárůstu v porovnání s Českou republikou.

Efektivní zdanění na rozdíl od efektivní sazby daně obsahuje pojistné, u kterého je v jednotlivých zemích zásadní rozdíl. Pojistné hrazené zaměstnanci v České republice je ve výši 11 % pro sledované roky vyjma roku 2024, kdy došlo ke zvýšení nemocenského pojištění o 0,6 %, které je součástí sociálního pojistného. Celková výše pojistného je tedy 11,6 %. Ve Velké Británii se v průběhu let výše pojistného snižovala z 12 % za celý rok na 12 % za 9 měsíců a 10 % za 3 měsíce v roce 2023 a na 10 % v roce 2024. Rozhodujícím rozdílem pro Velkou Británii je, že se pojistné nepočítá přímo z hrubé mzdy jako v České republice, ale od hrubé mzdy se odečte spodní hranice pro výpočet pojistného, která se v průběhu let zvýšila, a teprve potom se vypočte pojistné. Z tohoto důvodu se efektivní zdanění ve Velké Británii nezměnilo o zmiňované sazby pojistného, ale o částku výrazně nižší. Z Tabulky 21 je patrné, že efektivní zdanění je výrazně nižší pro Velkou Británii na rozdíl od České republiky, jelikož je v těchto zemích hrazena odlišná výše pojistného, ale liší se i jeho výpočet. Výrazně nižší pojistné v tomto příkladu je hrazeno ve Velké Británii.

3.2 Výpočet mzdy – průměrná mzda

Pan Potůček pracuje pro jednoho zaměstnavatele na základě pracovní smlouvy a pobírá průměrnou mzdu za svou práci. Je ženatý, nicméně příjmy jeho manželky přesahují částku 68 000 Kč. (Ve Velké Británii předpokládáme, že manželka má příjem vyšší než 12 500 £ pro rok 2020 a 12 570 £ pro roky následující). Uplatňuje slevu na poplatníka a dne 1. 1. 2015 se mu narodil syn, na kterého uplatňuje daňové zvýhodnění. Pan Potůček je studentem vysoké školy a využívá slevu na dani na studenta.

3.2.1 Zdanění v České republice

Průměrná mzda se získá tak, že z Tabulky 5 budou použita data z druhého sloupce. Jedná se o hranici pro odvod daně ve větší výši, která je určitým násobkem průměrné mzdy

v České republice. Pro rok 2020 a 2023 se jedná o 48násobek průměrné mzdy a pro rok 2024 o 36násobek průměrné mzdy. Částka uvedená v Tabulce 5 se vydělí určitým násobkem, který je v této tabulce uveden. Pokud je tedy například pro rok 2020 hranice solidární daně 1 672 080 Kč a jedná se o 48násobek průměrné mzdy, vydělí se hranice pro solidární daň 48násobkem ($1\,672\,080/48 = 34\,835$ Kč) a tím se získá průměrná mzda, která činí 34 835 Kč pro rok 2020. Při výpočtu mzdy pro následující sledované roky se postupuje obdobně. Vypočtené hodnoty jsou uvedeny v Tabulce 22. Postup zdanění v České republice je stejný jako v předchozím příkladu, s výjimkou malé úpravy zadání, kdy si pan Potůček může uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě a slevu na studenta. Jelikož příjmy manželky pana Potůčka přesahují hranici 68 000 Kč, zaniká mu nárok na uplatnění slevy na manželku. Výše jednotlivých slev je upravena v Tabulce 6 pro Českou republiku. Od roku 2024 došlo ke zrušení slevy na studenta v České republice.

Tabulka 22: Měsíční zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Měsíční hrubá mzda	34 835	40 324	43 967
Zdravotní pojištění (zaměstnavatel)	3 136	3 630	3 958
Sociální pojištění (zaměstnavatel)	8 640	10 001	10 904
Superhrubá mzda	46 611	—	—
Zaokrouhlený ZD na celé stokoruny nahoru	46 700	40 400	44 000
Záloha na daň	7 005	6 060	6 600
Sleva na poplatníka	2 070	2 570	2 570
Sleva na studenta	335	335	zrušena
Záloha na daň po odečtení slev	4 600	3 155	4 030
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	1 267	1 267	1 267
Záloha na daň po slevách a zvýhodněních	3 333	1 888	2 763
Zdravotní pojištění (zaměstnanec)	1 568	1 815	1 979
Sociální pojištění (zaměstnanec)	2 265	2 622	3 122
Čistá mzda	27 669	33 999	36 103

Zdroj: vlastní zpracování

Roční příjem bude vypočten z průměrné mzdy, která je uvedena v prvním řádku Tabulky 22 pod názvem **Měsíční hrubá mzda**. Pro modelový příklad se předpokládá, že hrubá mzda pana Potůčka je pro jednotlivé měsíce ve stejné výši. Proto se hrubá mzda vynásobí 12 měsíci – tím bude vypočten roční příjem. Například pro rok 2020 se hrubý příjem vypočte $34\,835 \cdot 12 = 418\,020$ Kč. Roční příjmy pro jednotlivé roky společně s ostatními položkami pro zjištění přeplatku nebo nedoplatku jsou vypočteny v následující Tabulce 23. Nejdříve se vypočte pojistné hrazené zaměstnavatelem, které je nutné pro výpočet superhrubé mzdy pro rok 2020. Následně se postupuje stejně jako v předchozím příkladu pro minimální mzdu. Jak již bylo zmíněno, tabulka se rozroste o dva řádky. Jedná se o slevu na studenta a daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Pro rok 2024 došlo ke zrušení slevy na studenta a z tohoto důvodu nemá poplatník na tuto slevu nárok. Roční zúčtování záloh na daň bude vypočteno ze záloh placených měsíčně a vynásobených počtem měsíců. Roční výše záloh bude činit $3\,333 \cdot 12 = 39\,996$ Kč za rok 2020. Posledním krokem je zjištění přeplatku či nedoplatku, který se vypočte jako rozdíl mezi výslednou daňovou povinností a ročním úhrnem sražených záloh na dani.

Tabulka 23: Roční zúčtování daně zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Roční příjem podle § 6 ZDP	418 020	483 888	527 604
Pojistné hrazené zaměstnavatelem	141 312	163 572	178 344
Základ daně	559 332	483 888	527 604
Zaokrouhlený ZD na celá sta Kč dolů	559 300	483 800	527 600
Daň z příjmů	83 895	72 570	79 140
Sleva na poplatníka	24 840	30 840	30 840
Sleva na studenta	4 020	4 020	zrušena
Daň po odečtení slev	55 035	37 710	48 300
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204	15 204	15 204
Výsledná daňová povinnost	39 831	22 506	33 096
Roční zúčtování záloh na daň	39 996	22 656	33 156
Přeplatek/nedoplatek daně	- 165	- 150	- 60

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.2 Zdanění ve Velké Británii

Průměrná mzda ve Velké Británii, která je vyjádřena jako týdenní, se vynásobí počtem týdnů v roce, kterých je zaokrouhleně 52. Pro rok 2020 je roční příjem vypočten jako 52násobek týdenního průměrného příjmu $586 \cdot 52 = 30\,472$ £. Průměrná týdenní mzda pro další roky je uvedena v Tabulce 24, ze zdroje UK Parliament. (Francis-Devine, 2024) Průměrný nárůst minimální mzdy od roku 2020 do roku 2023 je o necelých 14 %, stejně jako nárůst průměrné mzdy. Minimální mzda od roku 2023 do roku 2024 vzrostla o 13 % a z tohoto důvodu bude odhad průměrné mzdy pro rok 2024 zvýšen o 13 % oproti roku předchozímu. Třináctiprocentní navýšení, tedy týdenní výše ročního příjmu pro rok 2024, se vypočte jako $682 \cdot 100 / 87 = 784$ £.

Ve Velké Británii neexistuje sleva na studenta stejně tak, jako tomu je v České republice od roku 2024. Zatímco v České republice je možné si daňovým zvýhodněním na děti snížit výslednou daň, ve Velké Británii je tento systém jiný. Jak již bylo zmíněno v teoretické části, přídatky na děti nejsou daňovou slevou ve Velké Británii, jak tomu je v České republice, jelikož se jedná o dávky vyplácené úřadem HMRC. Tyto slevy jsou vypláceny všem poplatníkům, kteří mají příjmy nepřesahující hranici pro daňový příspěvek a hranici pro pracovní daňový kredit. Jelikož v našem modelovém příkladu příjmy manželky přesahují hranici pro uplatnění příspěvku na manželství, nemůže si poplatník za manželku uplatnit 10 % jejího osobního příspěvku. Další postup při výpočtu je obdobný jako v předchozím případě pro výpočet čisté mzdy ve Velké Británii.

Tabulka 24: Roční zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou ve Velké Británii v £

ROK	2020	2023	2024
Týdenní příjem	586	682	784
Roční příjem	30 472	35 464	40 768
Osobní příspěvek	12 500	12 570	12 570
Zdanitelný příjem	17 972	22 894	28 198
Daňová povinnost	3 594	4 579	5 640
Národní pojistné	2 515	2 631	2 818
Čistá mzda	24 363	28 254	32 310

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.3 Komparace zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice a Velké Británii

Sleva na studenta se promítne pouze do výpočtu pro Českou republiku, jelikož ve Velké Británii je systém slev odlišný. Výše zvýhodnění na vyživované dítě, sleva na poplatníka i sleva na studenta je v České republice stanovena pro všechny poplatníky ve stejné výši. Výše těchto slev se v průběhu let zvyšuje nebo zůstává ve stejné výši. Ve Velké Británii zaniká nárok na příspěvek na dítě, pokud příjem poplatníka přesáhne hranici daňového příspěvku na dítě. Nejedná se zde o slevu, ale příspěvek, na který má poplatník nárok bez ohledu na výši příjmů poplatníka, ale při překročení již zmíněné hranice tento nárok na příspěvek zaniká.

Tabulka 25: Komparace zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Hrubá mzda	100 % (418 020)	100 % (483 888)	100 % (527 604)
Daňová povinnost	9,6 % (39 831)	4,7 % (22 506)	6,3 % (33 096)
Pojistné hrazené zaměstnanci	11 % (45 996)	11 % (53 244)	11,6 % (61 212)
Čistá mzda	79,4 % (332 028)	84,3 % (407 988)	82,1 % (433 236)

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vidět v Tabulce 25, daňová povinnost poplatníka je v roce 2023 podstatně nižší než v ostatních sledovaných letech. Je tomu tak z důvodu výpočtu superhrubé mzdy v roce 2020, kdy je základ daně vypočten jako součet hrubé mzdy a pojistného za zaměstnavatele, které zvyšuje již zmíněný základ daně a tím i daňovou povinnost. Pro rok 2024 je tato částka vyšší z důvodu zrušení slevy na studenta oproti předchozímu roku 2023. Výše daně měla také vliv na čistou mzdu, která je v roce 2023 procentuálně nejvyšší z již zmíněných důvodů. Pojistné zůstává ve stejné výši až na poslední sledovaný rok, kdy se sazba sociálního pojistného zvýšila o již zmíněných 0,6 % na nemocenské pojištění. Stejně jako v předchozí kapitole bude nutné pro výpočet hrubé mzdy, která v Tabulce 25 činí 100 %, sečíst zbylé hodnoty pro daný rok uvedené v této tabulce a přičíst přeplatek či nedoplatek vypočtený v Tabulce 23.

Tabulka 26: Komparace zdanění zaměstnance s průměrnou mzdou ve Velké Británii v £

ROK	2020	2023	2024
Hrubá mzda	100 % (30 472)	100 % (35 464)	100 % (40 768)
Daňová povinnost	11,8 % (3 594)	12,9 % (4 579)	13,8 % (5 640)
Národní pojistné	8,2 % (2 515)	7,4 % (2 631)	6,9 % (2 818)
Čistá mzda	80 % (24 363)	79,7 % (28 254)	79,3 % (32 310)

Zdroj: vlastní zpracování

Daňová povinnost pana Potůčka ve Velké Británii vzrostla o 1,1 procentního bodu od roku 2020 do roku 2023. Pro rok 2024 se tato povinnost zvedla během jednoho roku o jeden procentní bod. Tyto hodnoty lze vypočítat z Tabulky 26. Je tomu tak z důvodu růstu průměrné mzdy při konstantním osobním příspěvku, který se pouze mezi roky 2020 a 2023 zvýšil o 70 £, a stejné výši daňového zatížení. Jak již bylo zmíněno v předchozím hodnocení zdanění zaměstnance, výše pojistného klesá z důvodu poklesu sazby pro odvod pojistného. Z tohoto důvodu zůstává čistá mzda pana Potůčka v jednotlivých letech na poměrně stejné výši vzhledem k hrubé mzdě, i když dochází k jejímu reálnému růstu z důvodu růstu výše průměrné hrubé mzdy.

Komparace daňového zatížení v České republice a Velké Británii

Při komparaci zatížení pana Potůčka budeme vycházet z Tabulky 25 pro Českou republiku a z Tabulky 26 pro Velkou Británii. Velký rozdíl je v pojistném u sledovaných států. V České republice je pojistné v podobné výši až na rok 2024, kdy došlo ke zvýšení pojistného, a ve Velké Británii v průběhu let docházelo k poklesu sazby odvodu pojistného z 12 % na 10 %, ale i ke zvýšení hranice pro odvod pojistného, která se odečte od hrubé mzdy, a teprve z této částky se pojistné vypočte. Proto je pojistné nižší než sazba, která je pro jeho výpočet použita.

Rozdíl je také ve výši pojistného, které v modelových příkladech ve Velké Británii roste a v České republice klesá z důvodu navýšení slevy na poplatníka, ale zároveň díky uplatnění slevy na studenta. V roce 2024 došlo k mírnému nárůstu z důvodu zrušení slevy na studenta. Z již uvedených důvodů tedy výše čisté mzdy ve Velké Británii zůstává skoro na stejné úrovni a v České republice nejdříve vzrostla, ale v posledním roce naopak klesla.

3.2.4 Efektivní zdanění

Efektivní zdanění a efektivní sazba daně se odvíjí od výše daňové povinnosti, která je v České republice ovlivněna výší uplatněných slev na dani. V případě průměrné mzdy je uplatňována sleva na poplatníka, daňové zvýhodnění na dítě a sleva na studenta. Jelikož je ve Velké Británii systém uplatňování slev odlišný, může si zaměstnanec od daňové povinnosti odečíst pouze osobní příspěvek.

Tabulka 27: Efektivní zdanění pro průměrnou mzdu v České republice a Velké Británii

Česká republika			
ROK	2020	2023	2024
Efektivní sazba daně	9,6 %	4,7 %	6,3 %
Efektivní zdanění	20,6 %	15,7 %	17,9 %
Velká Británie			
Efektivní sazba daně	11,8 %	12,9 %	13,8 %
Efektivní zdanění	20 %	20,3 %	20,7 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tabulky 27 lze vypožorovat, že efektivní sazba daně ve sledovaných letech v České republice klesla oproti roku 2020 z již zmiňovaného důvodu zvýšení slevy na poplatníka o 6 000 Kč, ale i zrušení výpočtu superhrubé mzdy. Pro rok 2024 sleva zůstává ve stejné výši jako v roce 2023. Daňové zvýhodnění na vyživované dítě je pro sledované roky ve stejné výši. Důvodem nárůstu efektivní sazby daně pro rok 2024 je, že v rámci konsolidačního balíčku byla zrušena sleva na studenta, a proto si v posledním sledovaném roce pan Potůček nemohl slevou snížit svou daňovou povinnost. Ve Velké Británii nedošlo k zásadním změnám, jelikož se výše osobního příspěvku zvýšila jen nepatrně, ale kvůli stále se zvyšující průměrné mzdě, která je pro rok 2024 pouhým odhadem, dochází k vyšší daňové zátěži pana Potůčka. Jako v předchozím příkladu pro minimální mzdu dochází k propadu efektivní sazby daně pro rok 2023 v porovnání s rokem 2020. Hlavním důvodem je zrušení superhrubé mzdy. Při porovnání hodnot efektivní sazby daně pro jednotlivé roky v těchto státech je patrné, že s vyšší mzdou a skutečností, že ve Velké Británii nelze uplatnit dvě výše uvedené slevy, je efektivní sazba daně zásadně vyšší pro Velkou Británii.

Součástí efektivního zdanění je pojistné, které v České republice pro poslední sledovaný rok vzrostlo o necelé procento na nemocenském pojištění. Tato sledovaná hodnota se oproti efektivní sazbě daně zvýšila o procentuální podíl pojistného, který činí 11 % s výjimkou roku 2024, kdy je o 0,6 % vyšší. Ve Velké Británii došlo ke snížení odvodu národního pojistného v průběhu let z 12 % na 10 %. Britský systém je ale odlišný od českého. Pojistné se platí z hrubé mzdy po odečtení spodní hranice pro výpočet pojistného, což je příčinou menšího nárůstu, než je procentuální výše pojistného. Efektivní sazba daně je zásadně vyšší ve Velké Británii. Je tomu tak z důvodu odlišného výpočtu pojistného, které je v České republice pro sledované roky relativně ve stejné výši, ale ve Velké Británii došlo se zvýšením mzdy k vyšším odvodům na pojistném.

3.3 Výpočet mzdy – nadprůměrná mzda

Pan Stodůlka pracuje pro jednoho zaměstnavatele na základě pracovní smlouvy a pobírá nadprůměrnou mzdu za svou práci. Je ženatý, nicméně příjmy jeho manželky nepřesahují částku 68 000 Kč (ve Velké Británii předpokládáme, že manželka má příjem nižší než 12 500 £ pro rok 2020 a 12 570 £ pro roky následující). Uplatňuje slevu na poplatníka a má jedno dítě ve věku 5 let, které je držitelem průkazu ZTP/P. Dne 1.1. 2020 se mu narodil druhý syn, na kterého také uplatňuje slevu na dani.

3.3.1 Zdanění v České republice

Pro modelový příklad je nadprůměrnou mzdou myšlena mzda, která činí 5násobek průměrné mzdy z Tabulky 22, aby byla využita lineární sazba daně 15 %, ale i solidární daň ve výši 7 % v roce 2020 a progresivní sazba daně 23 % v letech následujících. Vzorový postup při výpočtu hrubé mzdy pro rok 2020 by vypadal následovně: $34\,835 \cdot 5 = 174\,175$ Kč. Hodnoty nadprůměrné mzdy pro sledované roky jsou uvedeny v Tabulce 28 v prvním řádku.

V tomto modelovém příkladu je při výpočtu pojistného předpoklad, že příjem pana Stodůlky v dalších měsících není znám. Zdravotní a sociální pojištění za zaměstnance, ale i zaměstnavatele se zjistí stejným postupem výpočtu jako v předchozích dvou modelových příkladech.

Dále má dvě děti, z nichž je jedno držitelem průkazu ZTP/P. Zákon o dani z příjmů v § 35c nestanovuje nic ohledně pořadí dětí pro uplatnění daňového zvýhodnění na děti. Pořadí dětí si tak může zvolit sám poplatník, který si pochopitelně pořadí dětí zvolí

tak, aby bylo celkové daňové zvýhodnění co nejvyšší. Z tohoto důvodu nebude pro roky 2023 a 2024 uplatňovat slevu na 1. vyživované dítě ZTP/P v dvojnásobné výši 2 534 Kč, ale bude na toto dítě uplatňovat daňové zvýhodnění na 2. vyživované dítě s průkazem ZTP/P ve výši 3 720 Kč. Tímto krokem si pan Stodůlka může odečíst daňové zvýhodnění o více než 1 000 Kč vyšší, než kdyby uplatnil slevu na první vyživované dítě v dvojnásobné výši. Slevy pro jednotlivé roky jsou z Tabulky 6 přeneseny do Tabulky 28.

Změnou oproti předchozím příkladům je, že pan Stodůlka má manželku s příjmy pod hranici 68 000 Kč a z tohoto důvodu bude uplatňovat slevu na manželku. Jelikož tuto slevu nelze uplatnit měsíčně, ale pouze v roční výši, odečteme ji až od roční daňové povinnosti v ročním zúčtování daně.

Stěžejním případem tohoto příkladu je také výpočet daňové povinnosti, která nebude jako v předchozích příkladech pouze 15 %, ale jelikož mzda překročí hranici 48násobku průměrné mzdy pro rok 2023 a hranici 36násobku pro rok 2024, bude poplatník progresivně zdaněn 23% sazbou daně, nad hranici příslušného násobku. Výjimkou je rok 2020, který byl posledním rokem, kdy se počítala solidární daň ve výši 7 % nad hranici 48násobku průměrné mzdy. Solidární daň vypočteme ze součtu hrubé mzdy a pojištění hrazené zaměstnavatelem. Celková výše daně bude pro jednotlivé roky vypočtena následovně:

$$\mathbf{2020} \quad 15 \% \quad (174\,175 + 43\,196 + 15\,676) = 233\,047 \div 233\,100 * 0,15 = 34\,965 \text{ Kč}$$

$$7 \% \quad (174\,175 - 1\,672\,080/12) * 0,07 = 2\,439 \text{ Kč}$$

$$\mathbf{2023} \quad 15 \% \quad (1\,935\,552/12 * 0,15) = 24\,195 \text{ Kč}$$

$$23 \% \quad (201\,700 - 1\,935\,552/12) * 0,23 = 9\,293 \text{ Kč}$$

$$\mathbf{2024} \quad 15 \% \quad (1\,582\,812/12 * 0,15) = 19\,785 \text{ Kč}$$

$$23 \% \quad (219\,900 - 1\,582\,812/12) * 0,23 = 20\,240 \text{ Kč}$$

Tabulka 28: Měsíční zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Měsíční hrubá mzda	174 175	201 620	219 835
Zdravotní pojištění (zaměstnavatel)	15 676	18 146	19 786
Sociální pojištění (zaměstnavatel)	43 196	50 002	54 520
Superhrubá mzda	233 047	—	—
Záloha na daň	34 965	24 195	19 785
Solidární příspěvek	2 439	—	—
Progresivní zdanění	—	9 293	20 240
Záloha na daň celkem	37 404	33 488	40 025
Sleva na poplatníka	2 070	2 570	2 570
Záloha na daň po odečtení slev	35 334	30 918	37 455
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	1 267	1 267	1 267
Daňové zvýhodnění na 2. dítě ZTP/P	3 234	3 720	3 720
Záloha na daň po slevách a zvýhodněních	30 833	25 931	32 468
Zdravotní pojištění (zaměstnanec)	7 838	9 073	9 893
Sociální pojištění (zaměstnanec)	11 322	13 106	15 609
Čistá mzda	124 182	153 510	161 865

Zdroj: vlastní zpracování

Roční příjem se získá vynásobením měsíční hrubé mzdy z předchozí Tabulky 28 počtem 12 měsíců. Vzorový výpočet pro rok 2020, podle kterého budou vypočteny následující roky, je $174\,175 \cdot 12 = 2\,090\,100$ Kč. Při ročním zúčtování daně je nutno postupovat stejně jako v předešlých příkladech až na změnu ve výpočtu roční výše daně. Tato daň bude pro sledované roky vypočtena následovně:

$$\mathbf{2020} \quad 15 \% \quad (2\,692\,800 \cdot 0,15) = 403\,920 \text{ Kč}$$

$$7 \% \quad (2\,090\,100 - 1\,672\,080) \cdot 0,07 = 29\,262 \text{ Kč}$$

$$\mathbf{2023} \quad 15 \% \quad (1\,935\,552 \cdot 0,15) = 290\,333 \text{ Kč}$$

$$23 \% \quad (2\,419\,400 - 1\,935\,552) \cdot 0,23 = 111\,285 \text{ Kč}$$

$$2024 \quad 15 \% \quad (1\,582\,812 * 0,15) = 237\,422 \text{ Kč}$$

$$23 \% \quad (2\,638\,000 - 1\,582\,812) * 0,23 = 242\,694 \text{ Kč}$$

Při zjišťování výše zdravotního pojištění u zaměstnavatele i zaměstnance bude zvolen obdobný postup jako v předchozích příkladech. Sociální pojištění se oproti předcházejícím příkladům vypočítá odlišně, jelikož se sociální pojistné hrazené zaměstnanci i zaměstnavateli vypočte pouze do výše maximálního vyměřovacího základu pro jednotlivé roky. Z příjmu přesahujícího maximální vyměřovací základ se pojistné neplatí. Pro rok 2020 je tento základ ve výši 1 672 080 Kč a jestliže má pan Stodůlka příjmy vyšší, než je tato hranice, sociální pojištění za zaměstnance (sebe) i zaměstnavatele platí pouze z této částky. Pro rok 2023 je tato hranice ve výši 1 935 552 Kč a pro rok následující se zvýšila na 2 110 416 Kč. Pro jednotlivé roky se vypočte sociální pojištění hrazené zaměstnanci ve výši 6,5 % s výjimkou roku 2024, kdy se sociální pojistné za zaměstnance zvýšilo o 0,6 %. Celkově tedy zaplatí pan Stodůlka na sociálním pojistném za zaměstnance 7,1 % a za zaměstnavatele 24,8 %. Při výpočtu bude použit následující postup:

$$2020 \quad (1\,672\,080 * 0,065) = 108\,686 \text{ Kč}$$

$$(1\,672\,080 * 0,248) = 414\,676 \text{ Kč}$$

$$2023 \quad (1\,935\,552 * 0,065) = 125\,811 \text{ Kč}$$

$$(1\,935\,552 * 0,248) = 480\,017 \text{ Kč}$$

$$2024 \quad (2\,110\,416 * 0,071) = 149\,840 \text{ Kč}$$

$$(2\,110\,416 * 0,248) = 523\,384 \text{ Kč}$$

Zaměstnanec smí podat z důvodu překročení výše maximálního vyměřovacího základu žádost o vrácení přeplatku dle § 17 odst. 3 zákona České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Jsou zde dvě podmínky vrácení přeplatku. Jednou z nich je podat žádost o vrácení přeplatku do 5 let od vzniku přeplatku. Druhou je doložit potvrzení od zaměstnavatele podle § 15a odst. 3. Podle tohoto ustanovení zaměstnanec požádá zaměstnavatele o potvrzení úhrnu všech základů daně za požadovaný rok, za který bude přeplatek vrácen. Zaměstnavatel má povinnost do 8 dní ode dne podání žádosti zaměstnancem tyto skutečnosti písemně potvrdit. (Zákon 589/1992 Sb., 1992)

Tabulka 29: Roční zúčtování daně zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Roční příjem podle § 6 ZDP	2 090 100	2 419 440	2 638 020
Pojistné hrazené zaměstnavatelem	602 785	697 767	760 805
Zaokrouhlený ZD na celá sta Kč dolů	2 692 800	2 419 400	2 638 000
Daň z příjmů	403 920	290 333	237 422
Solidární daň	29 262	—	—
Progresivní zdanění	—	111 285	242 694
Daňová povinnost celkem	433 182	401 618	480 116
Sleva na poplatníka	24 840	30 840	30 840
Sleva na manželku	24 840	24 840	nemá nárok
Daň po odečtení slev	383 502	345 938	449 276
Daňové zvýhodnění na 1. dítě	15 204	15 204	15 204
Daňové zvýhodnění na 2. dítě ZTP/P	38 808	44 640	44 640
Výsledná daňová povinnost	329 490	286 094	389 432
Roční zúčtování záloh na daň	369 996	311 172	389 616
Přeplatek/nedoplatek daně	-40 506	-25 078	-184

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.2 Zdanění ve Velké Británii

Pro Velkou Británii je nadprůměrnou mzdou myšlena mzda, na kterou se bude vztahovat dodatečná sazba daně z pásma daňových sazeb z Tabulky 12. Stejně jako v České republice bude výše mzdy vycházet z 5násobku průměrné mzdy ve Velké Británii, která bude tvořit roční příjem. Jak již bylo zmíněno, při takto vysokých výdělcích zaniká nárok na osobní příspěvek, ale i příspěvek na dítě, který se ve Velké Británii nijak ve výpočtu nepromítá.

Jelikož příjem spadá do všech daňových pásem, bude výpočet složitější, stejně jako výpočet pojistného. Tyto výpočty jsou stěžejními případy příkladu, a proto budou počítány zvlášť. Poté bude následovat výpočet v tabulce, který bude obdobný předešlým příkladům.

Pojistné pro jednotlivé roky se vypočte jako rozdíl limitní částky a spodní hranice pro výpočet pojistného, kterou je nutné vynásobit 12% sazbou. Roky 2023 a 2024 jsou specifické v tom, že tato sazba je pro část roku, konkrétně 9 měsíců, 12 % a na zbývajících 3 měsíce byla snížena o 2 % na 10 %. Následně je nutné roční příjmy uvedené v Tabulce 30 snížit o limitní částku a vypočíst z výsledné částky 2 % pojistného. Pro zjištění celkového pojistného se sečtou tyto vypočtené výsledné částky a uvedou se do Tabulky 30, do řádku národní pojistné. Pro jednotlivé roky bude výpočet pojistného následující:

$$2020 \quad (50\,000 - 9\,500) * 0,12 = 4\,860 \text{ £}$$

$$(152\,360 - 50\,000) * 0,02 = 2\,047 \text{ £}$$

$$2023 \quad (50\,284 - 12\,584) * 0,12 * (9/12) = 3\,393 \text{ £}$$

$$(50\,284 - 12\,584) * 0,10 * (3/12) = 943 \text{ £}$$

$$(177\,320 - 50\,284) * 0,02 = 2\,541 \text{ £}$$

$$2024 \quad (50\,284 - 12\,584) * 0,10 = 3\,770 \text{ £}$$

$$(203\,840 - 50\,284) * 0,02 = 3\,072 \text{ £}$$

Jak již bylo uvedeno, osobní příspěvek ve výši 12 500 £ pro rok 2020 a 12 570 £ pro zbývajících roky zaniká. Tato výše příspěvku se tedy musí při uplatňování zvýšených sazeb daně přičíst k rozdílu mezi rozhodnými částkami. Při výpočtu budou použity výše příjmů uvedené v Tabulce 12, které udávají rozmezí příjmů, ze kterých bude placena daň ve výši 20 %, 40 % a 45 %. Tato hranice je pro rok 2020 odlišná vzhledem k rokům 2023 a 2024, kdy je ve stejné výši. Výpočet pro jednotlivé roky bude následující:

$$2020 \quad (50\,000 - 12\,500) * 0,2 = 7\,500 \text{ £}$$

$$(150\,000 - 50\,000 + 12\,500) * 0,4 = 45\,000 \text{ £}$$

$$(152\,360 - 150\,000) * 0,45 = 1\,062 \text{ £}$$

$$2023 \quad (50\,270 - 12\,570) * 0,2 = 7\,540 \text{ £}$$

$$(125\,140 - 50\,270 + 12\,570) * 0,4 = 34\,976 \text{ £}$$

$$(177\,320 - 125\,140) * 0,45 = 23\,481 \text{ £}$$

$$2024 \quad (50\,270 - 12\,570) \cdot 0,2 = 7\,540 \text{ £}$$

$$(125\,140 - 50\,270 + 12\,570) \cdot 0,4 = 34\,976 \text{ £}$$

$$(203\,840 - 125\,140) \cdot 0,45 = 35\,415 \text{ £}$$

Tabulka 30: Roční zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou ve Velké Británii v £

ROK	2020	2023	2024
Roční příjem	152 360	177 320	203 840
Osobní příspěvek	0	0	0
Zdanitelný příjem	152 360	177 320	203 840
Daňová povinnost	53 562	65 997	77 931
Národní pojistné	6 907	6 877	6 842
Čistá mzda	91 891	104 446	119 067

Zdroj: vlastní zpracování

3.3.3 Komparace zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice a Velké Británii

V daném modelovém příkladu si pan Stodůlka může v České republice uplatnit slevu na poplatníka, na manželku a zároveň daňové zvýhodnění na děti narozdíl od Velké Británie, kde mu nárok na veškeré slevy a příspěvky zaniká kvůli vysokému příjmu.

Tabulka 31: Komparace zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou v České republice v Kč

ROK	2020	2023	2024
Hrubá mzda	100 % (2 090 100)	100 % (2 419 440)	100 % (2 638 020)
Daňová povinnost	15,8 % (329 490)	11,8 % (286 094)	14,79 % (389 432)
Přeplatek na dani	1,9 % (40 506)	1 % (25 078)	0,01 % (184)
Pojistné za zaměstnance	9,7 % (202 742)	9,7 % (234 487)	10,18 % (268 551)
Přeplatek pojistného	1,3 % (27 178)	1,3 % (31 661)	1,42 % (37 473)
Čistá mzda	71,3 % (1 490 184)	76,2 % (1 842 120)	73,6 % (1 942 380)

Zdroj: vlastní zpracování

V porovnání s předchozími modelovými příklady se Tabulka 31 pro nadprůměrnou mzdu v České republice rozrostla o dva řádky z důvodu vysokého podílu přeplatku na dani,

ale i kvůli odvodu pojistného jen do výše maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění. Tento přeplatek v prvním sledovaném roce činí téměř 2 % a v roce 2023 1 %. Pro rok 2024 je přeplatek pouze v tisícinách procent zaokrouhlený na setiny, jelikož došlo k podmínění slevy na manželku. Tuto slevu lze uplatnit pouze tehdy, pokud jsou příjmy druhého z manželů nižší než 68 000 Kč a ten se zároveň stará o dítě do 3 let. Tyto podmínky pro rok 2024 manželka pana Potůčka nesplňuje z důvodu vyššího věku jejich obou dětí.

Druhý řádek, který byl doplněn, je řádek přeplatku pojistného, protože příjem pana Stodůlky je vyšší než maximální vyměřovací základ pro odvod pojistného. Jelikož pan Stodůlka požádal o vrácení přeplatku na pojistném, tato částka mu bude vrácena. Sníží se tak výše pojistného o tento přeplatek a pro nadprůměrnou výši mzdy bude zatížení na pojistném nižší v porovnání s předcházejícími modelovými příklady.

Daňová povinnost je suverénně nejnižší v roce 2023 z důvodu zvýšení slevy na poplatníka o 6 000 Kč oproti roku 2023 a možnosti uplatnění slevy na manželku v ročním zúčtování daně vzhledem k roku 2024. V roce 2020 byla také změna při výpočtu daňové povinnosti v tom, že se daň počítala ze superhrubé mzdy a nedocházelo k progresivnímu zdanění jako v letech následujících, ale odváděla se solidární daň. Z těchto důvodů je výše čisté mzdy nejvyšší v roce 2023 v porovnání s ostatními sledovanými roky.

Tabulka 32: Komparace zdanění zaměstnance s nadprůměrnou mzdou ve Velké Británii v £

ROK	2020	2023	2024
Hrubá mzda	100 % (152 360)	100 % (177 320)	100 % (203 840)
Daňová povinnost	35,2 % (53 562)	37,2 % (65 997)	38,2 % (77 931)
Národní pojistné	4,5 % (6 907)	3,9 % (6 877)	3,4 % (6 842)
Čistá mzda	60,3 % (91 891)	58,9 % (104 446)	58,4 % (119 067)

Zdroj: vlastní zpracování

Do Tabulky 32 pro Velkou Británii řádky přidány nejsou, jelikož je postup i hodnoty pro výpočet pojistného a daně z příjmů odlišný. V této tabulce lze vidět, že daňová povinnost od roku 2020 do roku 2024 vzrostla přibližně o 3 procentní body. Jsou zde malé odchylky z důvodu poklesu hranice zdanění ve výši 20 %, 40 % a 45 %. V roce 2024 došlo ke zvýšení hranice pro základní sazbu 20 % z 50 000 £ na 50 270 £, posunula se tedy i dolní hranice pro výpočet druhé sazby daně na zmíněnou částku. U dodatečné sazby došlo naopak

ke snížení z částky 150 000 £ na 125 140 £, kdy se z částky přesahující tuto hranici platí 45% daň. Daňová povinnost od roku 2020 do 2023 vzrostla o 2 procentní body. Od roku 2023 do roku 2024 vzrostla z výše popsaných důvodů také o 2 procentní body. Výše národního pojistného klesá z důvodu poklesu sazeb pojistného. Z těchto zmíněných příčin zůstává výše čisté mzdy poměrově na stejné výši, i když se nominální hodnota hrubé mzdy zvyšuje.

Komparace daňového zatížení v České republice a Velké Británii

Zásadním rozdílem v České republice a Velké Británii je výše daňové povinnosti, která je ve Velké Británii více než dvojnásobná. Je tomu tak z důvodu uplatňovaných slev na dani v České republice. Díky těmto slevám v České republice pan Stodůlka zaplatí na dani nižší daň o více než 15 procentních bodů z jeho hrubé mzdy než ve Velké Británii a ještě získá část daně formou přeplatku zpět. Naopak v České republice zaplatí pan Stodůlka více než dvojnásobně vyšší částku na pojistném. Tentokrát se nejedná o tak vysoký podíl na hrubé mzdě jako u daňové povinnosti. U pojistného se jedná o rozdíl více než 5 procentních bodů. Z těchto příčin je čistá mzda v České republice o 10 procentních bodů vyšší ve srovnání s čistou mzdou ve Velké Británii.

3.3.4 Efektivní zdanění

Jak již bylo zmíněno, slevy na dani mají vliv na výši daňové povinnosti, a tedy i na efektivní sazbu daně a efektivní zdanění. V příkladu pro nadprůměrnou mzdu je využita sleva na poplatníka, sleva na manželku a daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti, z nichž jedno je držitelem průkazu ZTP/P. Z důvodu překročení hranice příjmů pro uplatnění osobního příspěvku zaměstnanec ve Velké Británii nemůže svoji daňovou povinnost snížit.

Tabulka 33: Efektivní zdanění pro nadprůměrnou mzdu v České republice a Velké Británii

Česká republika			
ROK	2020	2023	2024
Efektivní sazba daně	15,8 %	11,8 %	14,79 %
Efektivní zdanění	25,5 %	21,5 %	24,97 %
Velká Británie			
Efektivní sazba daně	35,2 %	37,2 %	38,2 %
Efektivní zdanění	39,7 %	41,1 %	41,6 %

Zdroj: vlastní zpracování

Efektivní sazba daně pro Českou republiku od roku 2020 do roku 2023 klesla z důvodu zrušení výpočtu superhrubé mzdy, zvýšení slevy na poplatníka a uplatnění slevy na manželku, která zůstala ve stejné výši. Daňová zvýhodnění na vyživované děti jsou ve sledovaných letech neměnná, kromě zvýšení daňového zvýhodnění na druhé vyživované dítě pro rok 2023 vzhledem k roku 2020. Příčinou růstu efektivní sazby daně pro rok 2024 bylo jednak snížení slevy na poplatníka v porovnání s rokem 2023, ale také skutečnost, že si pan Stodůlka nemohl odečíst slevu na manželku, jelikož ta je od roku 2024 podmíněna věkem dítěte. Ve Velké Británii došlo pouze k nepatrné změně osobního příspěvku pro rok 2023 a pro rok následující. Efektivní sazba daně roste z důvodu nárůstu hrubé mzdy a tím i zvýšení odvodu daně. Stejně jako v předchozím příkladu pro průměrnou mzdu dochází k tomu, že se zvýšením mzdy se zvyšuje daňová povinnost ve Velké Británii. Pro výpočet daňové povinnosti v tomto příkladu se využijí všechna daňová pásma. Ke zvýšení daňové povinnosti, jelikož je kromě lineární sazby daně využita i progresivní, dochází i v České republice, kde na rozdíl od Velké Británie lze uplatnit jednotlivé slevy či zvýhodnění a tím si daňovou povinnost snížit. Efektivní zdanění je z těchto důvodů zásadně vyšší ve Velké Británii.

Jak již bylo zmíněno, částka efektivního zdanění se navýší o částku pojistného. Z tohoto důvodu, jak je uvedeno v Tabulce 33, se v České republice zvýšilo efektivní zdanění o 11 %, což bylo způsobeno zvýšením pojistného o 0,6 % pro rok 2024. Ve Velké Británii došlo ke snížení sazby pojistného z 12 % na 10 % v průběhu let, ale došlo také ke změně spodní hranice pro výpočet pojistného. Z tohoto důvodu se ve Velké Británii neodvídá pojistné vyšší než v České republice. Efektivní sazba daně je zásadně vyšší ve Velké Británii z důvodu odlišného postupu při výpočtu pojistného.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo porovnání daňového zatížení zaměstnanců v České republice a Velké Británii v letech 2020, 2023 a 2024 zaměstnaných na základě pracovního poměru, tedy daňového zatížení osob ze závislé činnosti. Pro výpočet daňového zatížení je klíčový popis jednotlivých konstrukčních prvků daní pro sledované roky.

Praktická část je zaměřena na porovnání daňového zatížení poplatníků v obou zemích při minimální, průměrné a nadprůměrné mzdě. Zásadním rozdílem mezi těmito daňovými systémy jsou již zmíněné daňové sazby. Zatímco ve Velké Británii jsou využívány tři sazby daně (20 %, 40 % a 45 %), v České republice jsou sazby pouze dvě (15 % a 23 %). Pro rok 2020 je v oblasti daňové sazby zásadní změna. Do konce tohoto roku 2020 byla počítána superhrubá mzda, která byla tvořena hrubou mzdou pojištěním hrazeným zaměstnavatelem. Při překročení hranice pro odvod solidární daně byla placena daň ve výši 7 %.

Systém pojistného se v těchto zemích také zásadně liší. V České republice jsou využívány čtyři sazby pojistného. Jedná se o pojistné hrazené zaměstnancem a pojistné hrazené zaměstnavatelem. V roce 2024 došlo ke zvýšení sociálního pojistného hrazeného zaměstnancem o 0,6 % na nemocenském pojištění. Ve Velké Británii je výpočet pojistného složitější nejen změnou sazeb pro výpočet národního pojistného, ale i postupem při výpočtu. Pojistné pro rok 2020 bylo ve výši 12 %. Tato sazba byla využívána i v části roku 2023, konkrétně pro 9 měsíců, a ve zbylých 3 měsících došlo k jejímu snížení na 10 %. Pojistné se počítá jako rozdíl mezi hrubou mzdou a rozhodnou částkou pro jednotlivé roky. Pokud je překročena limitní částka, uvedená v teoretické části, využívá se sazba pojistného 2 %.

Z modelového příkladu pro minimální mzdu vyplývá, že efektivní sazba daně, která se vypočte jako podíl daně a hrubé mzdy, je v České republice zásadně vyšší v roce 2020 a v následujících sledovaných letech klesá. K poklesu efektivní sazby daně v roce 2023 vzhledem k roku 2020 došlo z důvodu zrušení superhrubé mzdy, ale vliv na tuto skutečnost mělo i zvýšení slevy na poplatníka o 6 000 Kč pro rok 2023. Ve Velké Británii dochází k opačnému jevu. Efektivní sazba daně s růstem minimální mzdy během sledovaných let a poměrně stejnou výší osobního příspěvku roste. Efektivní zdanění zahrnuje kromě daně také pojistné. V České republice je zahrnuto pojistné hrazené zaměstnancem a ve Velké Británii národní pojistné. Z důvodu odlišné výše, ale i postupu při výpočtu pojistného, dochází

k tomu, že u minimální mzdy zaměstnanci ve Velké Británii platí podstatně menší částku na pojistném, a proto je efektivní zdanění ve Velké Británii výrazně nižší.

Modelový příklad pro průměrnou mzdu obsahuje dvě zásadní změny, kterými je uplatnění slevy na studenta a daňového zvýhodnění na 1. vyživované dítě. V České republice je efektivní sazba daně nejvyšší pro rok 2020 z již zmíněného důvodu výpočtu superhrubé mzdy a nižší slevy na poplatníka v porovnání s následujícími sledovanými roky. Mezi roky 2023 a 2024 dochází k nárůstu efektivní sazby daně, jelikož je uplatňována sleva na poplatníka a daňové zvýhodnění na dítě ve stejné výši, ale dochází k růstu průměrné mzdy. Vliv na tyto skutečnosti má také sleva na studenta, která je od začátku roku 2024 zrušena, proto ji pro rok 2024 již nelze uplatnit. Efektivní sazba daně, stejně jako v předchozím příkladu, ve Velké Británii s růstem průměrné mzdy ve sledovaných letech roste. Zatímco v předchozím příkladu pro minimální mzdu bylo efektivní zdanění ve Velké Británii podstatně nižší než v České republice, s růstem výše mzdy má poplatník povinnost odvádět vyšší národní pojistné. Vliv na tuto skutečnost mají ale i slevy na dani, které lze v České republice uplatnit, zatímco ve Velké Británii lze odečíst pouze osobní příspěvek. Jediným rokem, kdy je efektivní zdanění nižší ve Velké Británii v porovnání s Českou republikou je rok 2020, kdy byla v České republice počítána superhrubá mzda.

Největší změnou v posledním modelovém příkladu pro nadprůměrnou mzdu je využití všech sazeb daně v obou státech. Zatímco v České republice byla efektivní sazba daně pro rok 2020 v předchozích příkladech zásadně nejvyšší, v tomto příkladu tomu tak není, jelikož jsou využívány odlišné výše sazby daně. V roce 2020 solidární daň činí 7 % a v letech následujících je využita progresivní sazba daně 23 %. Zásadní vliv mělo také podmínění využití slevy na manželku pro rok 2024, jelikož poplatníkovi pro tento rok nárok na tuto slevu podmíněním zanikl. Ve Velké Británii dochází u efektivní sazby daně, stejně jako v předchozích příkladech, k jejímu růstu. Efektivní zdanění je zásadně vyšší ve Velké Británii. Je tomu tak z důvodu vysoké daňové povinnosti, jelikož si poplatník nemůže uplatnit žádný z příspěvků kvůli vysokému příjmu, ačkoliv je podíl národního pojistného na hrubé mzdě nižší než v příkladu pro průměrnou mzdu. Pojistné je nižší z důvodu uplatnění pojistné sazby 2 % pro částku mzdy, která přesahuje limitní částku.

Na závěr lze konstatovat, že zaměstnanec ve Velké Británii odvádí více na daních, ale v zaměstnanec v České republice odvádí podstatně více na pojistném.

POUŽITÁ LITERATURA

1. Daňová přiznání, 2023. In: *GOV.UK* [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/self-assessment-tax-returns/deadlines>
2. Daňové změny, 2023. In: *Ministerstvo financí ČR* [online]. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2023/prehledne-ktre-zmeny-prinese-rok-2024-nejen-pro-o-54178>
3. Deductibles and tax relief, 2023. In: *EXPATICA* [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.expatica.com/uk/finance/taxes/income-tax-in-the-uk-103165/#allowances-and-deductions>
4. FRANCIS-DEVINE, Brigid, 2024. Average earnings. In: *UK Parliament* [online]. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8456/>
5. HAYES, Claire a NEWMAN, Ruth, 2023. *Tolley's Tax Guide 2023-24*. Velká Británie: LexisNexis UK. ISBN 9780754559054.
6. Income tax advice, 2023. In: *EXPATICA* [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.expatica.com/uk/finance/taxes/income-tax-in-the-uk-103165/#taxes-income>
7. Income Tax rates, 2024. In: *GOV.UK* [online]. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/rates-and-allowances-income-tax/income-tax-rates-and-allowances-current-and-past>
8. Income Tax, 2023. In: *GOV.UK* [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/income-tax/taxfree-and-taxable-state-benefits>
9. JENKIN, Matthew, 2023. National Insurance rates. In: *Which?* [online]. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.which.co.uk/money/tax/national-insurance/national-insurance-rates-aaim75D42Gfi>
10. KEEP, Matthew, 2023. Daňové statistiky. In: *UK Parliament* [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/cbp-8513/?fbclid=IwAR1_XC_Ax1psfdYFW-%20ZqCRZClz2uipJEkp2EuS6cNm2eef66ly26tHwRrE3c

11. KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7598-165-3.
12. LYMER, Andy a OATS, Lynne, 2022. *TAXATION - POLICY AND PRACTICE*. 29th edition. Fiscal Publications. ISBN 978-1-906201-65-4.
13. MARKOVÁ, Hana, 2020. *Daňové zákony 2020*. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-80-271-1333-0.
14. MARKOVÁ, Hana, 2023. *Daňové zákony 2023*. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-80-271-3551-6.
15. MARKOVÁ, Hana, 2024. *Daňové zákony 2024*. Praha: GRADA Publishing. ISBN 978-80-271-5243-8.
16. National Minimum Wage, 2024. In: *GOV.UK* [online]. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/national-minimum-wage-rates>
17. NERUDOVÁ, Danuše, 2017. *Daňová politika v Evropské unii*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-682-3.
18. Rates and Allowances, 2020. In: *HM Revenue & Customs* [online]. [cit. 2024-03-05]. Dostupné z: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5e6b3fd7e90e070ad0e629a9/Annex_A_-_rates_and_allowances.pdf
19. RINDOVÁ, Iva a ROHLÍKOVÁ, Jana, 2022. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2022*. ANAG. ISBN 978-80-7554-353-0.
20. Státní rozpočet, 2023. In: *Ministerstvo financí ČR* [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/rozpocet-politika/statni-rozpocet/rozpocet-v-kostce/statni-rozpocet-v-kostce-2023-50699>
21. Tax information (previous years), 2024. In: *GOV.UK* [online]. [cit. 2024-02-07]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/rates-and-allowances-income-tax/income-tax-rates-and-allowances-current-and-past>
22. TMG, Telegraph Media Group, 2023. *The Telegraph Tax Guide 2023*. 47 Revised edition. Velká Británie: Kogan Page. ISBN 978-1-3986-1341-6.

23. VANČUROVÁ, Alena a ZÍDKOVÁ, Hana, 2022. Daňový systém ČR 2022. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-362-3.
24. VANČUROVÁ, Alena, 2021. Zdanění osobních příjmů. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-263-7.
25. VYCHOPENĚ, Jiří, 2020. *Daň z příjmů 2020*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7598-774-7.
26. Vývoj minimální mzdy v ČR, 2024. In: *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR* [online]. [cit. 2024-02-01]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/prehled-o-vyvoji-castek-minimalni-mzdy>
27. Zákon 589/1992 Sb.: Zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, 1992. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2024-04-06]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-589>
28. *Zákonné testy*, 2020. In: *GOV.UK* [online]. [cit. 2023-12-07]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/government/publications/rdr3-statutory-residence-test-srt/guidance-note-for-statutory-residence-test-srt-rdr3>